

Az árdrágító miniszter

Írta: Schill József

Sok szó esik mostanában a pénzügyminiszter urnak arról a tervéről, melyet állítólag már törvényjavaslat formájába is öltöztetett, hogy az utlevéltől díjat tízezer leire emeli fel, ezzel kínai falat húz körénk, mely különösen a kevésbé módos és szegény lakoságot fosztja meg egyes fontos igényei kielégítésétől. Tárgyalják már ezt a kérdést pénzügyi, forgalmi, gazdasági, kereskedelmi, egészségügyi, kulturális és egyéb általános emberi szempontból, bőségesen kimutatták a terv abszurditását, a középkori jobbágyi röghöz kötöttségre emlékeztető célzatát. Ha megengedi Igen tisztelt Szerkesztő ur, én a kérdést más oldalról, a Páris és környékén létrejött nemzetközi szerződések szempontjából fogom megvilágítani, ha nemzetközi szerződésekkel eredő morális kötelezettségek az államokat ma egyáltalában kötik.

Az állami szuverenitás fogalmából folyik, hogy egy állam polgárait belügyeiben (ha külön nemzetközi megszorítások nincsenek) olyan törvényeket szabhat, amiknek jónak lát. A Népszövetség, a legnagyobb emberi jónak, a békének, önkinevezési jogon létrejött öre, patrónusa, nem fog abba beleavatkozni. Példárá a szomszéd Szovjetország, melynek szerencsétlen polgárait a közhatalom örölete és gonoszága, tömegesen halálra sanyargatja, halomra löveti, anélkül, hogy az ugynevezett művelt részben állt felismerzett Európa, a humanizmusnak ez a Don Quijotteja, segítségükre sietne.

Szóval a polgár belügyekben „vogelfrei”. Az utlevéltől is belügy. Az is volt mindig, csak hogy ebbe a belügybe a párisi békeszerződések óta, egyes államoknál egy kis nemzetközi mellékiz csuszott be. Ez áll különösen a trianoni hagyatéki tárgyaláson részt vett örökösökre, az ugynevezett utódállamokra, sőt magára a szétdarabolt Magyarországra is. A trianoni szerződés a régi egységes területű Magyarországot öt részre osztotta fel, Magyarország régi lakossága évszázadok alatt, úgy családirag, mint vagyonilag, az egész ország területén ágazódott el: családi és vagyoni érdekszálat Trianon egyszerre nem is kétféle, hanem ötfelé vágta. Van ember, kinek a háború előtti időben egy országban fekvő vagyona ma két, három, sőt több országban is fekszik, egy országban élt családja két-három utódállamban is tengődik. Az utódállamoknak ilyen körülmények között mi a kötelezettségük? Magyarország, szétdarabolásából az örökösökre, sőt magára a megmaradt Magyarországra is, milyen nemzetközi morális kötelezettség hárul?

Hogy lehetővé tegyék az önkaratukon, önlibájukon kívül a vázolt helyzetbe jutott polgároknak, hogy a felszámolást nyugodtan és akadálytalanul megejthessék, hogy idegen országokban fekvő vagyonukat mielőtt kevesebb állami vexatura és akadékoskodás mellett kezelhessék, értékesíthessék.

Családi, érzelmi nexusokról, motívumokról nem is beszéllek. A pénzügyminiszter urat úgy sem hatná meg, hogy vannak polgártársai, akik szüleiknek valamelyik szomszéd utódállamban fekvő sírjához szeretnének évenként elzarándokolni, vagy beteg, öreg édesanyjukat meglátogatni. Mire jó ez? Vagy ha tényleg jó valamire, akkor megéri az illetőnek a tízezer lejt. Tehát fizessen! Csak hogy hol van a tízezer lejt? Le vagyunk vetköztetve, nem telik adóira, kenyérre se.

Pénzügyminiszter ur! Abba, hogy ön az utlevéltől tízezer leire felemelte, lesz bele-szólása nemzetközi tényezőnek is. Én úgy kézem, hogy a párisi hagyatéki tárgyalások

Megalakult a Magyar Párt bucuresti-i tagozata

„A Magyar Párt a magyar öntudat védőbástyája” — Willer József dr. lett a tagozat elnöke

Bucurestiből jelentik: A Magyar Párt bucuresti-i tagozata tegnap ünnepélyes körülmények között megalakult. Az alakuló gyűlést Kányády Béla ref. lelkes nyitotta meg, utána gróf Bethlen György tartott beszédet, amelyben kifejtette, hogy a Magyar Párt nem az ígéretek pártja, hanem a kisebbségi jogok és a magyar öntudat védőbástyája. A Magyar Párt nem adhat semmit, politikája áldozatot kíván. Arra buzdította a magyarságot, erősödjék meg nemzeti öntudatában, legyen hű kulturájához. Elmondotta, hogy a romániai magyarság békés viszonyban akar élni a többségekkel és kéri jogainak tiszteletben tartását. Majd így fejezte be beszédét:

— Erdély szeretettel gondol a bucuresti magyarakra. Ezután Jakabffy Elemér a román pártok politikáját vázolta és hangoztatta a külfölddel való kapcsolatok felvételét a kormány

részéről. Szabó Béni a székelység és az iparoság üdvözlését hozta el. György József pedig a marostordai magyarság nevében üdvözölte az új tagozatot. Ezután sor került a tagozat vezetőségének megválasztására, amelynek során elnökké dr. Willer Józsefet, alelnökké Kányády Bélát, főtitkárrá Kopánczy Lászlót választották meg. Végül Gyártás Elemér üdvözölte a tagozat új vezetőségét a központ nevében és felhívta a magyarok figyelmét azokra a kötelességekre, amelyek a népszámláláskor rájuk hárulnak.

— Minden magyarra szükség van! — mondta.

A tagozat megalakulása iránt a románok körében is nagy érdeklődés nyilvánult meg és a román lapok szerkesztőségei több tudósítói képviseltették magukat a gyűlésen, amelyről a mai napon be is számoltak.

Poincaré haldoklik

Franciaország volt köztársasági elnöke súlyos betegsége — Bármely percben bekövetkezhetik a halál — Az orvosi jelentés

Párisból jelentik: Poincaré volt köztársasági elnök hétfőre virradó éjszaka váratlanul súlyosan megbetegedett. A kora délutáni órákban olyan hírek terjedtek el a kamara folyosóin, hogy a volt elnök állapota annyira súlyosbodott, hogy bármelyik percben bekövetkezhet a halál. Poincarét hónapokkal ezelőtt megoperálták és valószínűleg ennek a kompliká-

ció miatt vesztette meg szervezetét. A volt köztársasági elnök állapota annál is inkább aggodalomra ad okot, miután 70 éves és a szervezete már elvesztette ellenálló képességét.

Párisból jelentik: Poincaré kezelőorvosa ma délután közel háromnegyed órát tartózkodott a beteg mellett, majd este hat órakor kiadta jelentését. Eszerint a volt köztársasági elnök állapota változatlanul súlyos.

Guza ismét Ugandába küldte a zsidókat

Humoros felszólalás a kamara mai ülésén — Az antiszemita vezér a Habsburgok restaurációját és a békeszerződések revízióját pártolta — „Nem tudom, szegyenkeznek-e, vagy nevessek?”

Bucurestiből jelentik: A kamara mai ülésén Manóescu ipari és kereskedelemügyi miniszter válaszolt Mircea Djuvarának a Steuart-ügyben elhangzott felszólalására. Kijelenti, hogy ezt a kérdést nem szabad ilyen módon tárgyalni az ország érdekében.

Djuvara: Az ország érdekében az árt, ha nem ismerjük a kérdést.

Ezután Guza folytatja megkezdett beszédét. Rapszódikus módon hol erről, hol arról beszél. Kijelenti, hogy támogatni kell az uralkodói munkájában, mert visszaállította az ország tekintélyét.

A továbbiak során megint a zsidó-kérdésről kezd el beszélni, mire Mirescu képviselő közbeszól:

— Menjen az ovodába az ilyen gyerekekkel!

Guza újból a zsidó tókeréről beszél, amely a világ mezőgazdaságát tervszerűen akarja tönkretenni, amely a gyárakból az utcára vezényli a munkásokat, hogy ott forradalmat szítsanak. A román cukortröszt Fancred Constantinescu vezetése alatt zsidó kezében van és ha a zsidó társul is egy kereszténnyel,

ből van valami, talán valami morális izü nemzetközi obligáció, mely arra kötelez bennünket, hogy legalább addig, amíg a felszámolás egyé- nek, családok és vagyonok között be nem fejeződik, ne gátoljuk polgárainkat ravaszul ki-

csak azért teszi azt, hogy tönkre tegye a keresztényeket. Ezután így folytatja:

— Mindenki szegény itt, csak a zsidó gazdag, azért ki kell kergetni őket.

— Hová? . . . — kérdik kórusban a képviselők.

— Semmi esetre sem Palesztinába, mert az szent föld. Inkább Ugandába.

Közben Rolcoval és Landuival van némi vitája. Hangsúlyozza, hogy Németországnak vissza kell adni a gyarmatait, Ausztria csatlakozását nem szabad megakadályozni és a Habsburgokat vissza kell ültetni Magyarorszag trónjára.

Madgearu roppant idegesen emelkedik fel helyéről és közbeszól:

— Ön az egyetlen ebben a parlamentben, aki ilyen kijelentéseket mer tenni. Nem tudom, hogy szegyenkeznek-e, vagy nevessek!?

A ház lehurrogja Guzat és éljenzi Madgearut.

Gongopol a Cuvantul szerkesztője nyolc millió hős halott nevében tiltakozik az ellen, hogy ilyen beszédek hangzanak el a román parlamentben. Ezek a beszédek csak arra alkalmasak, hogy a béke művét meggyújtásák.

esztelt, nem okos rendszabályokkal, családi és vagyoni ügyeik lebonyolításában.

Ez a rendszabály úgy sem áll meg. Én pedig szegyenleném, ha külső nyomásra vissza kellene önnök szívni. Pedig így lesz!

Kitört a forradalom Spanyolországban

Repülőgépek Madrid felett — „Katonák csatlakoztak!” — Általános sztrájk fenyeget az országban — A hivatalos jelentések még mindig cáfolnak —

Ostromállapotot hirdettek ki Spanyolországban

Madridból jelentik: A felkelők vezérét: *Galan* és *Salina* kapitányokat a rögtönítélő haditörvényszék halálra ítélte és a halálos ítéletet azonnal végre is hajtották. A másik két felkelővezért szintén halálra ítélték, azonban megkegyelmeztek neki és életfogytiglani fogságra változtatták át a büntetésüket. A kormány hivatalos jelentése szerint az országban mindenütt teljes a nyugalom.

A hivatalos jelentésekkel ellentétben más, Madridból érkező híradások arról számolnak be, hogy egész Spanyolországban kitört a forradalom. A jelentések szerint ma délben repülőgépek jelentek meg Madrid felett s röpcédulákat dobtak le a következő szöveggel:

„Katonák! Az oly hosszú idő óta várva-várt és vágyott köztársasági mozgalom megjött és ezzel együtt az egész Spanyolországban kitört a forradalom. Katonák, felhívunk benneteket a forradalomhoz való csatlakozásra, ellenkező esetben kuszáryaitok felőrából tüzelés alá kerülnek. Katonák, éljen a forradalom, éljen Spanyolország, éljen a köztársaság.”

Köztársasági részről kijelentették, hogy eme felhívás egy megbeszélte jel volt a forradalom kezdetére. Várható, hogy a katonai lázadásokat általános sztrájk követi, amely még a mai napon a következő városokban fog kitörni: *Sant-Ander, Bilbao, Valencia, San-Sebastian, Sevilla, Cadix* és *Barcelona*. Magában a fővárosban a helyzet egyelőre nyugodt. Az utcákon erős rendőrorjáratok cirkálnak és délben futótűzként terjedt el annak híre, hogy

Franko őrnagy megjelent Madridban és átvette a parancsnokságokat. A hírt azonban még nem erősítették meg. A helyzet igen komoly.

Barcelona-ból jelentik: A város kormányzója ma nyilatkozott a sajtónak és közölte, hogy a forradalmi jelenségeknél egész Spanyolországban kihirdették az ostromállapotot. A kormányzó kijelentette, hogy sikerült elfojtani eddig minden forradalmi megmozdulást.

A késő éjszakai órákban a következőket jelentik Madridból: Spanyolországban kihirdették az ostromállapotot. A forradalom központja még mindig Jakkára és Saragosára szorítkozik és az országban a forradalmárok terrorja dacára sem terjed.

A forradalomra lázító röpcédulákat szétvívó repülőgépekhez úgy jutottak hozzá a felkelők, hogy hatalmukba ejtették *Cuadro Vientos* repülőteret *Franco* őrnagy és *Belaró* tábornok vezetése alatt. A repülőter mintegy 200 főnyi legénysége a felkelőkhez csatlakozott. A kormány *Orgaz* tábornokot küldötte ki a repülőter visszafoglalására és több órán át tartó tüzérési tűz után a felkelők futva menekültek. *Belaró* tábornok és *Franco* őrnagy repülőgépen menekült. Még nem sikerült megállapítani, hogy a mintegy száz ágyulövés emberáldozatot követelt-e.

Meg nem erősített hír szerint *San-Sebastianban, Bilbaoban, Sant-Anderben, Cadixban* kitört az általános sztrájk. Madridban nincs sztrájk és a helyzet aránylag nyugodt. Ugyalászik a kormány a mai napon még ura maradt a helyzetnek.

Folytatják munkájukat az aradi textilgyár komoly kenyérkeresői

A politikai izgatóság frázisai és a gazdasági válság élet-problémái között kell választaniok a nagygyűlésre készülő sztrákolóknak — Mi a helyzet külföldön?

A munkás mint fogyasztó visszanyeri azt az értékdifferenciát, amit a berek rac onalizál, sa révén elegend

Még mindig nem jutott a megoldás stádiumába a textilgyári munkásság sztrájkügye. A sokféle szerteágazó bérmozgalomról már egy a munkaiügyi felügyelőség, mint a rendőrség megállapította, hogy törvénytelen keretek között, jellegzetes politikai tendenciával indult és ez a tendencia vezetett az önkéntes munka-beszüntetésekre is. A december 5-iki kommunista-nap eseményei után keletkezett ünnepnap adott alkalmat a mesterségesen felizgatott munkások józan lebigadására. A hét-fői napon a munkásság 90 százaléka tényleg felvette a munkát és azt csak az izgatóság munkájára hagyta abba. A munkaiügyi felügyelőségén járt munkások delegációjának őszinte nyilatkozata érdemlegesen fedte fel a textilgyári munkásság önkéntes munka-beszüntetésének okát: azért hagyták abba a munkát, mert a többiek is áobahagyták. Tömeg-pszichózis.

Mindenesetre a törvényszék tisztázni fogja bizonyára teljes részletességgel a történetek egymásutánját, az indokokat: és a mai névtelenség jótékony homályában lappangó kezdeményezők figuráira az igazság reflektora teljes fényvel fog rávilágítani. Am addig is szembe kell néznünk a helyzet gazdasági problémáival, amelyek hovatovább csak súlyosodó momentumokat eredményeznek.

A munkásság jelenleg nagygyűlésre készül. A teendőket fogják megbeszélni. Minden valószínűség szerint szóba kerül a mai gazdasági helyzet is. Minden elfogulatlan ember tisztában van azzal: mit jelent a fogyasztás erős megcsappanása mindnyájunk gazdasági helyzetére nézve. Minden termelő igyekszik a lehetőség szerint megtartani fogyasztóit, tehát az önköltségi árait redukálja. Az áru árának lényeges részét pedig a munkabér teszi ki.

Mit tehet a nagyipar? Vagy leépíti az üzemait, vagy csökkenti az üzemköltségeit. Az utóbbi a nehezebb és majdnem minden nagyipari vállalat áldozatot hoz akkor, amikor nem szünteti be még részlegesen sem az üzemait, hanem racionalizálja termelési költségeit. Így történik az ma az egész világon és a külföldi komoly munkástömegek a nagyiparral együtt hozzák meg a maguk áldozatait is a közös válság leküzdésére. A munkásságnak itt is vannak komoly és meggondolt dolgozói, akik belátják, hogy mit jelent az, ha befolyásoltatni hagyják magukat idegen célok propagátoraitól és milyen eredményekre vezet a felelőtlenek irreális akciója. Nálunk még ma is magasak a munkabérek, ha az index-számukat azokkal a kalkulációs műveletekkel vetjük össze, amelyekkel a nagyipar versenyképességét igyekszik tartani a külfölddel szemben.

A közgazdasági élet problémáit nem lehet politikai jelszavak puffogatásával megoldani. Sem a parlamentben, sem a népgyűléseken. És ha a kenyérkereséstől lelkiismeretlenül elvont munkástömegeket nincs, aki reális alapokon világosítsa fel a helyzet általános jellegű yáltságáról, nem lehet addig a munkaviszonyok kibontakozásáról sem beszélni, sem a parlamentben, sem a népgyűléseken.

A gazdasági válság alap-problémájára nagyon helyesen tapintott rá az ország kereskedő-társadalmá, amely a nagyipar és a fogyasztó között közvetítve, közvetlenebben figyelhetette meg a jelenségeket és könnyebben vonhatta le a tanuságot. Le kell menni az árakkal! A gyárosnak, a kereskedőnek, le kell engedni az árakat; de a redukációs folyamat-hoz arányosan kell hozzáilleszkedniök a komoly tisztviselő és a munkástömegeknek is. Minden munkás, mint fogyasztó, maga fogja

Veszedelemes bacilusok a szappanban

Sok veszedelemes bacillust hord az ember piszkos keze és mindenre, amihez ér, átviszi. Egy géppel gyártott és csomagolt szappan sokkal tisztább és higiénikusabb, mint a kézzel gyártott és csomagolt szappan révén, sok fertőző bacillus elterjedt. A Cadum szappant schiasem érinti a puszta kéz, mivel gyártása már abban a pillanatban kezdődik, mikor a bucsomagolt szappan elhagyja az utolsó gépet.

a legközvetlenebb módon élvezni az általános árcsökkenés gazdasági előnyeit, — ha ennek a szükséges folyamatnak realizálását maga is elősegíti. A textilgyári munkásság dolgozó része ennek az általános, világgazdasági elvnek a reális tudatában folytatja ma is munkáját, az új feltételek között és a maga munkakészségével nemcsak saját kenyerét biztosítja, de biztosítja minden lehetséges ipari termelés folyamatosságának és eredményességének előfeltételét: a versenyképességét is.

Ha a jelenleg sztrájkban álló munkásság gyűlésén a gazdasági problémákról lesz szó és nem a politikai jelszavak fantazmagóriáiról, — csakis a fenti megállapításokra juthat el minden becsületes, munkát akaró, józan ember. A töke és a munka ellentétes érdekeit így kapcsolja össze újra a gazdasági helyzet reális parancsszava.

Felavatták Szatmáron FIEDLER ISTVAN püspököt

A püspök idézi öfelsége hozzáintózt szavalt

Szatmárról jelentik: Tegnap délelőtt zajlott le *Fiedler István* szatmári—nagyváradai római katolikus püspök szatmári felavató ünnepsége. Ez alkalommal a templom hajója zsúfolásig megtelt és a közönség soraiban ott lehetett látni a román közélet vezetőit is. *Iosvay* kanonok olvasta fel a pápai dekrétumot, amely *Fiedler* püspöki kinevezéséről szól. Majd utána *Fiedler* szentbeszédet tartott. Kijelentette, hogy szegénysorsu szülőktől származik és mindig vallásos szellemben nevelkedett. Második anyjának tekintti az egyházat, majd hódolással emlékezett meg a királyról, aki hosszabb kihallgatáson fogadta őt és távozóban ezekkel a szavakkal bucsuzott el tőle:

— Hirdesse Püspökséged a szeretetet, a megértést és a békességet az evangélium szellemében.

Amint a szentbeszéd véget ért, zenésmise következett, melynek befejezése után a püspök eltávozott a templomból. Az épület előtt nagy tömeg várta *Fiedler* püspököt, aki üveghintón visszatért palotájába, ahol délben bankett volt.

Száz merényletet tervezett a leleplezett constantai terrorszervezet

A vasut, a belügyminisztérium, a sziguranca, a kamara, a szenátus és a vezérkar épületeit akarták felrobbantani

Bucurestiből jelentik: A sziguranca-vezérigazgatóság hivatalos kommunikéje szerint a Constantaban leleplezett terrorszervezeteknek *Mihail Nagy, Ignat Salopa* és *Nicolae Nechlicki* voltak a vezetői. *Nechlicki*, aki évekig terrorizkolát hallgatott és onnan került Romániába, azzal a megbizással jött ide, hogy száz merényletet kell megszerveznie. A széleskörű nyomozás adatai szerint a terroristák egyik municionsraktára a Constanta melletti *Dudui* fürdőhelyen volt. Kiderült az is, hogy a terroristák nemcsak a vasut, hanem a belügyminisztérium, a sziguranca, a kamara, a szenátus és a vezérkar épületei ellen is merényletet terveztek.

SENZÁCIÓS CIKKEK,

szines riportok, kének és rajzok tarkítják az ARADI KÖZLÖNY vaskos tartalmu, rendkívül érdekes karácsonyi számát.

A magyarság rajongó szeretete vette körül dr. Barabás Bélát a vasárnapi ünneplésen

Impozáns és megható keretek között ünnepelték a magyarság vezérét a Magyar Pártban — Erdélyi városok és községek elhozták szívük szeretetét — Nagyhatású beszédek — Dr. Barabás Béla frappáns beszéde —

Önzetlenségből fakadó szeretet és ragaszkodás megnyilatkozása volt az az ünnepség, amelyet az országos Magyar Párt aradi és aradmegyei tagozata rendezett vasárnap délelőtt a 75 éves Barabás Béla dr. tiszteletére. A Magyar Otthon nagyterme ez alkalomból ünnepi díszet öltött magára. A falakat kifogyhatatlan remény szimbólumaként zöld fenyőágak díszítették és a háttérben emelvényt állítottak föl, amelynek jobboldalán két dekoratív kárpitozott szék jelölte meg azt a helyet, ahol az ünnepltek helyet foglalnak. A Magyar Párt vezetősége hosszú tanácskozó asztal körül ült. Ott láttuk dr. Percz Béla kamarai képviselőt, dr. Széll Lajos, dr. Kotzó Jenő, dr. Veterány Viktor, Purgly László és Korossy György vezetőket, akik fekete ünneplőben várták a diszközgyűlés megnyitását. A háttér falán még lepel takarta dr. Barabás Béla pompásan sikerült portréját, amely Balla Frigyes aradi festőművész egyik legkitűnőbb alkotása.

Pontban 11 órakor nyitotta meg a diszközgyűlést dr. Széll Lajos a Magyar Párt ügyvezető elnöke és a termet zsúfolásig megtöltő közönség előtt mondotta el magasszárnyalású megnyitó beszédét, amelyet a következő szavakkal fejezett be:

— Üdvözölöm a megjelenteket és indítványozom, hogy szeretett vezérünket, dr. Barabás Bélát és feleségét hívjuk meg küldöttségként a diszközgyűlésre, amely küldöttségben Lős Rezső dr.-t, elnökként, Adler Samut és Szöke Istvánt tagokul indítványozom.

A küldöttség elment dr. Barabás Bélaért és feleségéért, akik tíz perc múlva magyarru-

„A mezei virágok egyszerű csokrával kezemben...

— Az elfogódottság hangján szólhatok, — mondotta Purgly László — amikor az aradmegyei magyarság nevében szólok az ünnepléshez. A mezei virágok egyszerű csokrával kezemben, Aradvármegye egyszerű falvainak üdvözlését hozom és azoknak nevében köszöntök, akik legkitűnőbb hívei, akik lánglelkű szónoklatainak legnagyobb csodálói.

A tartalmas és megleghangú beszédet lelkes ovációval fogadták. Ezután Bérczy Lajos főtitkár olvasta fel az Országos Magyar Párt üdvözlő levelét, majd Veterány Viktor dr. a temes-torontáli Magyar Párt alelnöke üdvözölte Barabás Béla dr.-t és átadta a beteg Ambrózy Lajos báró elnök jókívánságait tartalmazó levelet. A biharmegyei Magyar Párt nevében dr. Kotzó Jenő elnök tartott lelkes üdvözlő beszédet.

Az emelvényen helyetfoglaló szónokok után az egyes testületek szónokai járultak az ünneplés elé. Először az Erdélyi és Bánáti Népkisebbségi Ujságírók Szervezete részéről dr. Reichler Jenő köszöntötte Barabás Bélát.

Magyarruhás, pártás fiatal lányok, kipiált arcú fiúk járultak ezután Arad ünneplésére. A Magyar Párt leánytagozata nevében Balázs Magda kedves, melegen átértzett szavakat mondott. Prohászka István, a fiutagozat elnöke pedig mély megilletődöttségtől áthatottan köszöntötte a fiatalság mintaképét: Barabás Bélát.

Ezután a Kölcsey-Egyesület nevében Fischer Aladár alelnök gyönyörűen felépített beszédet mondott:

Barabás Béla és a kivonás

— Vannak politikusok, — mondotta Fischer Aladár — akik nem bírnak el egy bizonyos számtani műveletet. Ha kivonjuk belőlük

lías leányok sorfala között, a közönség lelkes ovációja mellett, megilletődve vonultak be a terembe és elfoglalták a számukra fenntartott díszhelyet.

Percz Béla dr. beszéde

Széll Lajos dr. néhány keresetlen szóval üdvözölte az ünnepltet és átadta a szót dr. Percz Béla kamarai képviselőnek.

— Barabás Béla dr. a mi elnökünk és vezérünk, 75-ik születésnapját ünnepli — mondotta Percz dr. — Ha egy hatalmas levő ember ér meg ilyen születésnapot, a hivatalos körök összefognak az ő ünneplésére s bizonyára rendjelet is adnak neki. Barabás Béla a magyar világban sem kapott s nem is kért rendjelet soha, mert ő soha sem tartott a hatalommal; annál kevésbé kaphat kitüntetést ma, amikor a magyar ügynek szolgálatáért a hatalom részéről nem jár elismerés.

Percz Béla dr. ezután ismerteti a magyarság vezérének politikai karrierjét és jeit adott az arckép leplezésére. A fal mellett álló magyar pártás hölgyek lerántják a leplet a képről, mire Percz dr. folytatja:

— Itt áll előtűnk az arckép. Visszaadja az ő vonásait, megőrökíti az ő okos tekintetét, sőt talán gondolatait is sejtetni engedi, amelyek homloka mögött rejtőznek. Csak egyet nem ad vissza, az ő fiatalágát. Azt a fiatalágot, azt az ifjú lendületet, amellyel a 75 éves Barabás Béla ma is fáradhatatlanul agitál, szónokol, cikket, könyvet ír a magyar ügy szolgálatában.

Percz dr. tartó zugó taps és ajándék követi a szónokot. Barabás Béla dr. megilletődve, hajlongással köszöni az ünneplést.

Purgly László beszédében a megye magyarságának üdvözlését hozta el az ünneplteknek.

a politikust, nem marad semmi, ha Barabás Béla csak valamennyire közel állna ezekhez a politikusokhoz, akkor a Kölcsey-Egyesület küldöttségének itt nem volna keresnivalója. De Barabás Béla elbírja a kivonást. Ha kivonjuk belőle a politikust, akkor még marad egy nagy szónok, a gondolatok felépítésének nagymestere és ha ezt is kivonjuk egyéniségéből, akkor marad egy nagy szív, egy igaz ember. Olyan az a magyarságnak, mint a bibliai szegény asszonynak korsója. Barabás Béla kifogyhatatlan.

A lelkes ovációval fogadott beszéd után Szendrey Mihály, a Katholikus Kör, nevében Fetter Elemér alelnök, az aradi nyugdíjasok nevében Somogyi Gyula beszélt, majd az erdélyi Kárpát-egyesület küldöttsége járult Barabás Béla elé.

Csend támad a teremben és Barabás Béla dr. emelkedik fel. Eltekint százak feje felett és arcán, napbarnította, igazi markáns magyar arcon a megilletődés fénye csillog.

„Ugy érzem, hogy a sok dicsőret — próbatemetés”

— Feszélyezve érzem magamat, mert ebben a teremben — mondotta többek között — itt külön ülök. Külön elhelyezett karosszékben, én, aki meg voltam szokva, hogy veletek együtt, váll-váll mellett álltam az életben. Veletek, barátaimmal és testvéreimmel, mindannyiszor, ha küzdeni kellett és ma itt látom magamat, arcmasomat, amely új otthonunknak talait elsőnek díszíti, itt látom arcképeket, amely ma életelen kép, de életre fog kelni, megelevenedik akkor, ha én már nem leszek és szellemem fog közöttetek virrasztani. Akkor is menynek magasságából üzeni fogok, köztek leszek édes magyar testvéreim. (Nagy taps és ajándék.) A mulandóságról is beszéltek

Mint az Operában, úgy hangzik Jeritza Mária hangja egy „His Master's Voice” grammofonon

JERITZA MÁRIA — az egész világon az énekművészet — szimbóluma nemes hangjának megörökítését csakis a „His Master's Voice”-ra bízta. Játson egy lemezt egy „His Master's Voice” grammofonon — az az illúziója lesz, hogy magát a nagy művésznőt hallja!

A készülékek árai 5.500 leltől feljebb. Kérjen jegyzéket és díjmentes bemutatást minden jobb szaküzletben.

A leghíresebb művészek Legtökéletesebb felvételek

„HIS MASTER'S VOICE” a naponta új örömet ajándékozó ajándék

itt ma a szónokok és én az ünneplés fényében úgy éreztem, hogy a sok méltatás, dicsőret számomra próbatemetés. (Derűtlenség.) Nagyon helyes, hogy ez a hasonlat mosolyt fakaszt orcátokra, mert én is csak azért említem, hogy kívánjam nektek azt a kort, hogy ilyen próbatemetést megérhessetek. Ne kívánjátok tőlem azt, hogy ma rendszeres beszédet tartsak és a gondolat szép virágjait rakjam elétek, amikor megköszönöm azt a szeretetet, amelyben részesíttek. Isten áldását kérem reátok — fejezte be beszédét Barabás Béla. — Vegyétek az én atyai áldásomat és kérlek benneteket, telt szívet, emelt fővel menjünk a munkára fel, előre! Isten áldása veletek!

A nagy és megható beszéd után a közönség lelkes tombolása szünni nem akart. Széll Lajos dr. néhány lelkes szóval üdvözölte még a közgyűlést, amely ezzel véget ért.

A bankett

A Central-étteremben Kovács István (Puci) zenekarának magyar nótái mellett, emelkedett hangulatban a késő délutáni órákig zajlott a 180 terítékes bankett. Az első pohárköszöntőt a királyra Frint Lajos evangélikus püspök mondotta. Wendt Manó és Somló Ármán dr. felszólalása után Dömötör Bertalan mondott tószót az ünneplés férfi szerető, hűséges életpárjával, Szondy Géza peregi református főesperes kedélyes-hangu köszöntőjét Szöke Sándor, a magyarpécskaiak delegátusának sikerült tószója követte. Majd Ijjártó Sándor nagyzerindi ref. lelkész, Szappanos Gyula (Temesvár), mondották el üdvözlő felszólalásaikat. Dr. Kotzó Jenő, a párt biharmegyei tagozatának ügyvezetője tartott lelkeshangú beszédet a magyar fiatalok jövőbeli feladatairól. Ezután általános lelkesedés közepette emelkedett fel Barabás Béla, aki tréfás epizódokkal fűszerezett beszédében a szónok feladatairól beszélt, majd poharát a magyar kisebbség többi harcosára és elsősorban is gr. Bethlen György országos pártelnökre irattette.

Szerdán kerül az aradi törvényszék elé MANOLESCU volt rendőrigazgató bűnügye

Megvesztegetéssel és hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádolják
— A féltékeny csendőr megvert egy bírósági tisztviselőt —

Holnap és holnaputánra érdekes ügyeket tűzött ki tárgyalásra az aradi törvényszék. Holnap tárgyalják Huidu József szintyei csendőr bűnperét. A csendőrt hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádolják, mert megvert egy kisjenői járásbírói tisztviselőt. A bírósági tisztviselő — mint a nyomozás kiderítette — megismerkedett egy szintyei leánnyal, akit lakásán meg is látogatott. Ugyanennek a leánynak udvarolt Huidu József is, akinek a falu népe besugta a történetet. Huidu elment a leány lakására és ott találta a tisztviselőt, akit

megtámadott és verni kezdett. Az udvarlónak a lakás ablakán át kellett kimenekülnie. Feljelentésére megindult a vizsgálat a csendőr ellen, aki féltékenysége miatt holnap áll a büntetőbíróság elé.

Szerdán, december 17-én tárgyalja a törvényszék első szekciója Manolescu rendőrkomiszár, volt aradi rendőrigazgató bűnperét, akit azzal vádolnak, hogy visszaélt hivatalos hatalmával és hogy megvesztegetéseket fogadott el. A tárgyalásra felvonul az aradi államrendőrség számos tisztviselője tanúként.

Színház — Irodalom — Művészet

Titkos Ilona cáfol...

„A közönség szeret férjhezadni”

Néhány nappal ezelőtt budapesti híradás alapján beszámoltunk arról, hogy Esterházy Tamás gróf egy baráti összejövetelen bejelentette Titkos Ilonával való eljegyzését. A hír még arról is tudott, hogy Esterházy családja ellenzi a kitűnő művésznővel való házasságot, de Tamás gróf, családja ellenzése dacára is feleségül veszi Titkos Ilonát. A feltűnő hírrel kapcsolatosan kérdést intéztünk Titkos Ilonához, hogy mi igazság van ebben a romantikus történetben. A kiváló művésznő méltatlankodva fogadta ezt a híradást, amely őt kényelmetlen szituációba hozta.

— A közönség szeret férjhezadni, talán in-

nen fakadnak ezek a hírek, de ki kell jelentenem, hogy semmiféle házasságra nem gondolok és ez az eljegyzés sem történt meg. Folyton dolgozom és játszom és csak mint színésznő szeretnék a közönség elé kerülni.

* Maga a csoda a „Csodabár”. Szünet nélkül folynak a próbák a Csodabár-ból. Mindenki olyan jól tudja már a szerepét, hogy már a próbák is sugó nélkül mennek. A színház építési munkálatai reggeltől estig foglalkoztatják a színház technikai személyzetét. A szombati bemutaton mindenki meg fog lepődni, akit a nézőtérre lép, mert teljesen megváltozott képpel kerül szembe. A színpad eltűnik és helyét a nézőtérnek továbbképzett folytatása foglalja el, két páholy buzódik a színpad hátterében, előtérben két sor bászalt, szintén a közönség számára. A Csodabár toalettfelvétele egy különleges attrakció, nem is említve a bár-attrakciók sorozatát.

Karácsonyi ajándéknak alkalmas

Női és férfi 40 és 45 lej
lenn zsebkendők

Grünberger L. és Társa

Bul. Regina Maria 24. — „CONSUM” könyveskére 1s.

* A Kölcsey Egyesület műsoros délutánja. A Kölcsey Egyesület vasárnap tartott műsoros délutánján zsufolásig megtelt a Kulturpalota nagyterme. A műsor első számaként az Ifjúsági Kamarazene-együttes nyitányt adott elő. Scherhag Ernő karnagy kitűnő vezetőse alatt. A nívós produkciót nyújtó zenekar tagjai a következők voltak: Baranyi Izabella, Ernest Sándor, Guttman János, Meszlényi Marietta, Papp Aurora, Quintus János, Vajda János (I. hegedű), Dudás Rózi, Farkas Margit, Kabáth Ferenc, Kabáth Lajos, Kovács Anikó, Noszkay Mária, Polgár Honka, Ürmössy Lili (II. hegedű), Baranyi Lenke, Maurer Béla, Burdán Károly (brácsa), Freimann Sándor, Fritz Sándor, Vecov Iván (cselló), Doka Miklós (bőgő) és Fritz László zongora. A zenekar nyitánya után, Falus Lajos dr., a Kölcsey Egyesület alelnökének előadása következett. Falus dr. rendkívül érdekes beszédben tartott az élet művészetéről előadást. Ezután ismét a zenekar következett, amely kitűnő interpretációban adott elő egy Kéler-nyitányt. A közönség érdeklődését mindvégig lekötötte László Prohászka Elvira „A magyar ifjúság vezérirő” című előadása. A műsor utolsó számaként Timkó Margit, aki a közeljövőben távozik Aradról, szép sikerrel, iskolázott hangon, magyar dalokat adott elő.

ÓRÁSI NAGY VÁLASZTÉK karácsonyi és ujévi
ajándékokban.
Kölnivizek és illatszerek, diszes kiállításban.
Kazetták, utifelszerelések a legolcsóbb áron.

Drogueria „CITY” Parfümeria
E. ZEINER
ARAD, Bulev. Regina Maria 26.
Telefon 212.

* Az aradi Városi Színház heti műsorának sorrendje. Kedd: Diszelőadás Csiky Gergely emlékére. Szünet kerülés Csüra nyomorúság. Rendes helyátrak. C) bérlet. Szerda: Román előadás. Csütörtök: Bodán Margitnak, a rádió nótásprimadonnájának és Cselényi Józsefnek, a magyar dalverseny budapesti győztesének hangversenye Magyar Imre budapesti cigánykirály és zenekara kísérete mellett. Bérletszünet. Első előadás délután fél 6 órakor, rendes helyátrak mellett. Második előadás este 9 órakor, premierhelyátrakkal. — Péntek: Szünet. Szombat: Csodabár. A színházi év vezető attrakciójának bemutató előadása. A) bérlet.

* Budapesti színházak heti műsora. Budapestről jelentik: A pesti színházak e heti műsora a következő: Vigaszínház. Kedd, csütörtök, szombat, hétfő: Feketeszaru cseresznye. Vasárnap délután: A szent lény. Szerda, péntek, vasárnap este: A térszöny. Magyar Színház. Kedd: A napos bídalom. Szerda: Mórium. Csütörtök: Nyilvános esti főpróba. Péntek: Rád bízom a feleségem (először). Szombat, vasárnap este: Rád bízom a feleségem. Vasárnap délután: A gyöngye nem. Király Színház. Egész héten minden este: Az okos mama. Vasárnap délután: Friderika. Városi Színház. Nincs előadás. — Belvárosi Színház. Egész héten minden este: Ferike mint vendég. Vasárnap délután: Fruka. — Fővárosi Operettszínház. Kedd, szerda, csütörtök, péntek: Nincs előadás. Szombat: A nőtlen férfi (először). Vasárnap délután és este: A nőtlen férfi. Ut Színház. Kedd, vasárnap délután: Béla, aki 26 éves Szerda, csütörtök, péntek: Nincs előadás. Szombat: Happy-end (először). Vasárnap: Happy-end. Andrassy-uti Színház. Egész héten minden este: Lakos, Vaszary, Kabos, Bárony—Daibukát, Radó, Sárgarigó. A lélek-vándorlás, Kamaszok, stb. Moesányi—Lakos. Békefői konferál. — Terézkerületi Színpad. Egész héten minden

este: Gál Franciska, Törzs. Salamon, Rajna Alice. Felkészítő. Bevezető. József 364—19. stb. Bethlen-terti Színpad. Egész héten minden este: Amor a műteremben. VIII. Albert. Amiért egy asszony visszatér, stb. Szentiványi konferál. — Royal Oriem. Egész héten minden este: Varieté-műsor. — Steinhart Színpad. Egész héten minden este: A tangokirály. Jacques ur. Steinhart új kislekkel. Sebő Miklós, stb. Komédia Oriem. Egész héten minden este: Varieté-műsor.

KEPEL könyvtár 40 Lej
havi bérlete

* Bodán Margit, Cselényi József és Magyar Imre aradi vendégfellépései élményt jelentenek. Bodán Margit valóságos tudósa a népdaloknak és 18 ciklust tartott a rádióban, Cselényi József a tavaszi nótaversenyen 16.000 szavazattal győzött, amelyből 6000 Erdélyből érkezett. Magyar Imre, a híres debreceni Magyarinak a fia, zenekadémiát végzett cigánykirály, aki néhány nappal ezelőtt nyerte az első díjat a rádióban. Kristálytisza művészet, amit nyújtanak csütörtöki fél hat órakor rendes és este 9 órakor premierhelyátrakkal lévő előadásaikon. Jegyek a színház pénztárában.

* A Zsidó Kulturház Chanuka-ünnepélye. Zsufolt terem és roskadásig telt karzatok előtt folyt le folyó hó 14-én délután az Iparos Kulturházban, a Zsidó Kulturház Chanuka-ünnepélye, melyen Aradváros egyetemes zsidósága fogadta a Chanuka-ünnep beköszöntését. A hagyományos gyertyagyújtást Weisz Sándor főkéntör végezte, gyermek-kórus kíséretével. Az ünnepi beszédet Raáb Zoltán főjegyző mondotta. Weisz Böske hangulatos „Milners Trären” c. népdallal aratott nagy sikert, melynél a beállított zümmögő-kórus hatott kellemesen és újszerűen. Új tehetség mutatkozott be Davidovits Eszter személyében. A Kulturház zenekara ezúttal debütált először. Volkmann szerenádjával, megérdemelt ováció mellett. A kedves Chilveritz Rózi-ról, ki egy Chanuka-legendát adott elő, újat nem mondhatunk. Bevezetésül Vajda János, Freimann Sándor, Fritz Sándor és En-

gelberg János adták elő Goltermann Religiosa c. csellóquartettjét. Mind a négy játékos a legnagyobb elismerést megérdemlő precizitással, méltán hozzájárult az ünnepély felnyéhez. A zenekar betanításának nehéz munkáját dr. Ungár Imre karnagy végezte, a quartettet Scherhag Ernő készítette elő.

* Diszelőadás Csiky Gergely emlékére. Nemcsak nagyarányú kulturális ünnepség, hanem egyben differenciált művelés is az aradi színház ma esti Csiky-emlékünnep. Felvonulnak a színházban valamennyien, akiknek a nagy író jelentett valamit, hogy ott legyenek az emlékünnepen, amelyet Szendrey Mihály színigazgató készített elő, aki korai ifjúságában legkedvesebb embere, magántitkára volt a nagy drámaírónak. Szendrey Mihály szerepel az élén a szereplők csapatának is.

Dr. JUTASSY KOZMETIKAI GYÓGYINTÉZET

BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos-ucca 4.

A legrégibb és legismertebb kozmetikai intézmény, ahol általános orvosi, bőrgyógyászati és sebészeti alapon kezelik a szépséghibákat, gyógyítják a kozmetikai bajokat és szépítik a formákat.

Arctasztika

Orrplasztika

Szőrjavoltítás

Foltos arc tisztítása

Kinövesek planirozása

Archámlasztás

Arctapolás stb.

Prospektus és felvilágosítás

személyesen, vagy levélileg díjtalan.

Gyógykozmetikai szereket utánvétellel küldhetjük.

Városi Színház

December 18-án, csütörtökön 1/6 órakor rondes helyátrakkal, este 9 órakor premier helyátrakkal:

BODÁN MARGIT

a rádió nótásprimadonnája,

CSELENYI JÓZSEF

Nemzeti Színház tagja, a nótaverseny győztese

NOTAESTJE,

MAGYARI IMRE

legnagyobb cigányprimás és zenekarának kíséretével

Diszmester-avatás az aradi Iparosothonban

Halkan, alig hallhatóan libben az Iparos Otthon szinpadának függőnye, a nézőterre valami idegen levegő árad, az ember valahogy a középkorba éli bele magát: a szin régi céh-helyiséget ábrázol, melynek közepén az okleveleket tartalmazó céhláda áll. A háttérben hosszú asztal, melynek föltyén Reinhart Gyula, jobbján és balján pedig Gabos Jenő nótárius és Gfück József korporális mester foglal helyet. Az asztal körül pedig ott ülnek az egyes céhek reprezentánsai, mindnyájan munkakötényben.

Meleg és bensőséges ünnepeket tart itt az Iparosság. Tiszteletbeli mesterré avatja, a legnagyobb kitüntetést adja Lutai Cornel dr. polgármesternek, dr. Moga Romulus rendőr-kvesztornak, báró dr. Neuman Károlynak és Vigyázó László igazgatónak.

Az ünnepélyt Reinhart Gyula nyitja meg és felszólítja a ceremónia-mestert és az egyes céhek reprezentánsait, hogy vezessék be az avatandókat. A királyhymusz hangjai mellett vonulnak a terembe a felavatandó diszmesterek. Reinhart Gyula meleg szavakkal üdvözli őket, majd pedig felszólítja Gabos Jenő nótáriust, hogy adja elő azokat az indokokat, melyek arra készítették az Iparosságot, hogy diszmesterré avassák az ünnepeket és, hogy ezzel szorosabbá tegyék azokat a kapcsolatok, melyek őket a Iparossághoz fűzik. Gabos Jenő dr. gyönyörűen felépített, tömör beszédben méltatja dr. Lutai Cornel, dr. Moga Romulus, báró dr. Neuman Károly és Vigyázó László érdemeit. Beszédét pedig így fejezi be:

— Ezek az urak megtették kötelességüket az Iparossággal szemben, most pedig rajtunk a sor, hogy mi is megtegyük kötelességünket és mesterré avassuk őket.

Ezután hatalmas taps közben vezeték fel az emelvényre a négy újonnan avatandó mestert és egymásután adják át nekik az egyes céhek mesterei kötevényeiket. Így Lutai Cornel dr.-nak Probst Mihály átadja építómesterei fehér kötevényét. Báró dr. Neuman Károlynak Czeiler István kék asztalos, Vigyázó Lászlónak Assael Károly a kovácmesterséget jelképező bőrkötényt és dr. Moga Romulusnak Illy és István a fehér nőiszabó kötevényét.

A felavatás alkalmából az új mesterek mesterasztalt adtak. A banketten mintegy 150 ember vett részt és azon az első pohárköszöntőt Vlad Sándor, a kereskedelmi és iparkamara elnöke, országgyűlési képviselő mondta és a királyra üritette poharát. A banketten pohárköszöntőt tartott még Czeiler István, Olariu Iustian, az Ipartestület elnöke, Vigyázó László mérnök-igazgató, Moga Romulus dr., aki meleg hangon tartott magyarul beszédet. Rajtuk kívül még Dolga Imre, Juhász Gábor, Czernóczky Mihály beszéltek, az utóbbi érdekes beszédében azt az indítványt teszi, hogy nevezzék el a Sugárutat dr. Lutai-utnak. Az utolsó szónok Reinhart Gyula volt.

Karácsonyfadiszkek és karácsonyi

ajándékok nagy választékban, rendkívül olcsó áron kaphatók:

ÉLES L. fűszer- és csomagolóüzletében A R A D.

— Elfogta a rendőrség a szalontai uriaszony kirablóját. Megirta az aradi Közlöny, hogy az elmúlt napokban Balázs Jánosné, szalontai uriaszony feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Mossóczy-telepen vakmerő módon rátámadt egy ember, aki ellopta pénztárcáját, melyben 32.000 lej és 400 frank készpénz volt. Az uriaszony vallomásában kijelentette, hogy támadójában ráismert Goiha János gyulavarsándi soffiörre, aki hosszabb ideig tartózkodott Szalontán. Az aradi rendőrség akkor teljes apparátussal bevezette a vakmerő tolvaj kézrekerítésére a nyomozást, akit rövid pár napi munka után ma sikerült elfognia. A támadó személyazonossága megállapításánál kiderült, hogy azonos Goiha János 19 éves varsándi soffiörrel, aki a támadást elkövette. Megmozdítása alkalmával nagyobb összegű pénzt sikerült nála megtalálni. Goiha Jánost holnap kísérik át az ügyészségre.

KUTNEWSKY

az ország vezető szőrmeárúháza.

Csak legjobb minőség, utánozhatatlan kivitel

mérsékelt árak

Budapest, IV., Kristóf-tér 6.

LEGUJABB. Vétót mondott a király a tizezer lejes utlevélnek

Bucurestiből jelentik: Popovici pénzügyminiszter, aki tudvalevőleg már a kamara elösterjesztette az illetéktörvényjavaslattal kapcsolatosan az utlevélilletékek felemelését — hír szerint — az uralkodó kívánságára visszavonta javaslatát. Az ország egész közvéleménye ugyanis felháborodott ezen a gesztuson, amely egy csapásra megakadályozta volna azt, hogy

a román állampolgárok külföldre látogathassanak el. A közvélemény felzudulását az uralkodó tolmácsolta a miniszternek, aki pedig legutóbbi sajtónyilatkozatában még nagyon kardoskodott amellett, hogy a törvényjavaslatot minden ellenkezés dacára meg fogja szavaztatni a kamarával. Az uralkodói vétó hatása alatt történhetett meg a nagy fordulat, amely Popovici pénzügyminisztert engedékenységre bírta.

Csehszlovákia bejelentette Magyarországnak a vámháborút

A magyar pénzügyminisztérium körtávirata a vámhivatalokhoz — Kinos meglepetés Budapesten

Budapestről jelentik: A cseh minisztertanács este hat órakor ért véget, azután a közvetlen kereskedelmi tárgyalások során a cseh delegátusok meglepetésszerűen bejelentették a magyar delegátusoknak, hogy kormányuk határozata szerint, éjjel tizenkét órakor a két állam között beáll a szerződésnélküli állapot. A határozat a magyar fővárosban kinos meglepetést keltett, annál inkább, miután a cseh delegátusok szombat óta nem mutatkoztak. A csehek hívták meg kereskedelmi

tárgyalásra Prágába a magyarokat és, mint megállapítható, előbb ment el a meghívás, mint ahogy a különféle pártok megegyeztek volna a kötendő kereskedelmi szerződés pontjai tekintetében. A magyar pénzügyminisztérium körtáviratot intézett a határmenti vámhivatalokhoz, hogy ma éjjel tizenkét órától kezdődőleg, meg kell szüntetni a Csehszlovákiával szemben eddig alkalmazott kedvezményes tarifákat és azokra az autonóm vámtarifát kell alkalmazni.

Hatalmas hóviharok Besszarábiában

Bucurestiből jelentik: A Besszarábiából és Moldovából érkezett táviratok hatalmas aranyu hóviharokról számolnak be. Besszarábia utjait harminc-negyven centiméteres hó borítja, míg a hőmérséklet minusz 10 fok Celziuszra sül-

lyedt. A vasuti közlekedésben nagy zavarok állottak be. Ma este távirati jelentés érkezett Cernautból a bucuresti-i vasuti vezérigazgatósághoz, amely közölte, hogy számos vonalon be kellett szüntetni a vasuti közlekedést. A hőmérséklet itt minusz 18 fok Celziusz.

Vasuti összeütközés Brassó közelében

Bucurestiből jelentik: A késő éjszakai órákban a vasuti vezérigazgatósághoz jelentés érkezett, amely közölte, hogy Brassó közelében nagyarányu vasuti szerencsétlenség történt. A távirat csupán annyit jelent, hogy egy Brassó

felé igyekvő személyvonat összeütközött egy másik vonattal. A két vonat mozdonya erősen megrongálódott, három utas súlyosan, többen könnyebben megsebesültek. A szerencsétlenségről közelebbi részletek hiányzanak.

— Véres cigányháborúság Aradmegyében. Gurahonti tudósítónk jelenti: Tegnap délután egy husz tagból álló cigánykaraván vonult be Székács községbe. A cigányok ittas állapotban összeverekedtek és botokkal, késekkel estek egymásnak. A verekedés összes résztvevői súlyos sérüléseket szenvedtek, különösképen Carpat Ristea déznai és Vestei Angel és Lupa Raitan halmagyecsusi cigányok sérültek meg súlyosan. Dr. Babutia körorvos első segélyben részesítette a súlyosan sebesült cigányokat, míg a többi bekísérték a gurahonti csendőrségre.

— Katonai okmányok felülvizsgálása. A hadkiegészítő parancsnokságnak a katonai okmányok felülvizsgálása céljából kiküldött bizottsága a következő helyeken tart felülvizsgálást: december 16-án a vasuti műhelyekben, a CFR igazgatóságánál, az Aradhegyaljai villamos vasutak üzeméinél és a villanygyárban. December 17-én: a CFR rak-táraiban.

— Wizo. Ma, kedden d. u. 6 órakor a Wizo tea-délutánt tart 15 lej beléptidijjal.

— „IRIS” jósnő a volt Forray-uccában (Kozminski-ház) csak még 5 napig. Egy jóslás 20 lej. Fogad egész nap.

— Dr. Lakatos badeni szanatóriuma Wien mellett egész télen teljes üzemben. Összes diéták, külön szívosztály. A legnagyobb komfort, klinikai kezelés mellett a megfelelő szórakozások. Az ünnepeken át is a már mérsékelt árak érvényesek.

— Orvosi hír. Dr. I. Bodea kórházi főorvos, ideggyógyász rendelőjét Bul. Reg. Ferdinand 3. szám alá helyezte. Rendel naponként délután 3-5-ig.

— A Borsszem Jankó karácsonyi száma érdekes és aktuális tartalommal jelent meg. Főbb közleményei: Móra Ferenc: Látogatás Arany méltóságos uramnál. Egy pesti urleány esete Dolly Jancsival. Millen idők, millen jelöltek. Fedák Sári karácsonyi tizenete, azonkívül rengeteg adoma, éle és eredeti karikatúra. Molnár Jenő remek lapja, a Borsszem Jankó egyes szám ára 15 lej.

A forradalmi téboly orgiája egy világvárosban

**Vizsgálati fogoly az éjszakai lokálban. Werch hadnagy el-
tűnik a tömegben. Berlin felejt és dolgozik a jövőért** Utolsó
közlemény

Ujabb panamak derültek ki. Elfojták egy ismert berlini kártyabarlang tulajdonosát, aki a csapat egy másik tisztjével, Renke hadnaggal állott összeköttetésben. Kiderült, hogy O'Brien, a kártyabarlang tulajdonosa esténként 300 márkát fizetett a hadnagnak azért, hogy nyugodtan és zavartalanul dolgozhasson. S az egész ügy Stablink kapitány kezébe került, aki az élelmiszercsempészes aktáit magánál őrizte és most elhatározta, hogy mindkét tiszt nyakát kitöri. Magához hívatta Renkert és közölte, hogy mindent tud. Amennyiben Werch és ő eltűnnek, nem csinál semmitsem az ügyből, ellenesetben mindkettőt letartóztatja és átadja a rendőrségnek.

Az igazi gyilkos

Werch dühöngött, amikor megtudta a történeteket. Így végződik tehát a kaland, ezt eredményezik fáradozásai? De nem volt mit tenni, lemondani vagy börtönbe kerülni. Szerencse még, hogy az eddigi munkája párezer márkát hozott, úgy, hogy új életet tud kezdeni. Elkéseredésében végigitta az éjszakát. Sorbajárta a lokálokat, amelyek gombamódra nőttek, a mióta ismét nyugalom uralkodott a fővárosban. Az egyik lokálban összetalálkozott Reinstock Berchtold hadnaggal, a „gyilkossal.” A hadnagy ijedten rázkódott össze, amikor Werch vállára tette kezét.

— Üljön le hozzám — invitálta.

— Azt hittem, a börtönben van.

— Ott is vagyok, de időnkint szabadságot kapok és ki-kijövök szórakozni — válaszolta a hadnagy. A vizsgálati fogság semmiség, de őcsém tragédiája tönkreteszi idegeimet. S az a rettenetes éjszaka a Tiergartenben.

— Még mindig előttem van a jelenet... a revolverdördülés... Liebknecht összeszik... megnezem... halott... és a holttestet magammal cipelem a legközelebbi csatornáig, ahol bedobom. Az az éjszaka folytonosan kísért...

— És azután az én bűnömért ártatlan öcsémét ölték meg. Legjobb volna véget vetni mindennek — szolt fáradtan —, de még nagyon fiatal vagyok...

Ujra előről

Werch tovább vándorolt. Egy másik éjszakai lokálba. S ott összetalálkozott a berlini éjszaka koronázatlan királynőjével. Elegáns estélyi ruhában ült az egyik asztal mellett és kutató pilantása beleakaszkodott a már ittas fiatal tiszt szemébe. A hadnagy odaült hozzá. Pár perc múlva már régi ismerősként beszélgettek.

— Rosszul nézel ki — mondotta neki az asszony —, legjobb lenne, ha elutaznál a fővárosból, valakova, ahol még havat találni.

→ Mi volna, ha meghívnálak magammal?

— Ahhoz pénz kell. — felelte óvatosan a nő — legalább ezerszeröt száz márka.

Werch kidobta az asztalra tárcáját. Az éjszaka királynője felvette és egy pillantást vetett bele.

— Rendben van, holnap utazom — jelentette ki.

A hadnagy, néhány percre eltávozott az asztaltól. A nő gyorsan kinyitotta retiküljét és egy fehér port szórt bele a gyöngyöző pezsgőbe. Ittak.

— Ma velem jössz — közölte az asszony —, saját autómon viszlek haza.

Werch az autóban elaludt.

Másnap déltájban Werch a Potsdamerstrassen haladt. Fiszti köpenyének gallérját

magasra felgyűrte, kezét a köpeny zsebébe sülyesztette, szeme fáradtan szaladt végig az épületeken. Éppen úgy, mint pár hónappal azelőtt. Jóformán azt sem tudta, mi történt vele. Néhány ember megtalálta, anint egy kapualjban aludt. Pár pfenningje csörgött csak a köpeny zsebébe. Mint pár hónappal előtte. Egyetlen éjszaka elrabolta tőle azt, amiért hónapokon át dolgozott.

Németország kiheveri a vörös örületet

Érdekes. Senkisésem beszélt már a háborúról. A berliniek hamar megszokták az új rendet. A forradalmi idők halottait is hamarosan elfelejtették, hiszen mi volt az a párszáz ember a nagy háboru hullattömegeivel szemben. A házakat tatarozták, eltüntették a golyónyomokat, az ablakokat rendbehozták, a törött butorok helyett újakat vásároltak, lázasan igyekezett el-

tűntetni minden nyomot, amely a forradalmi téboly napjaira emlékeztetett. Werch hadnagy elveszett a nagy világváros embertömegében. A sors, amely pár hétre szeszélyesen a felszínre dobta, ismét visszasülyesztette a névtelen milliók közé. Mi lett vele, senkisésem tudja...

A birodalmi gyűlés csapatát egy városon kívüli kaszárnyába helyezték el, majd nemsokára feloszlatták. A birodalmi gyűlés épületét is rendbehozták már, eltüntettek minden nyomot, amely a megszállást mutatta. Egy szép napon beköltözött a parlament, a régi élet újra kezdetét vette.

Mindenütt kezdetét vette az alkotó munka, amely Németország újraépítését célozta, a hatalmas birodalom megindult a fejlődés útján és az idők száguldó mozdonya messzire maga mögött hagyta Berlin véres napjait.

Karácsonykor az aradi jótékony egyesületek megvendégelik a munkanélkülieket

A munkanélküli pékek műhelye — Egy kiló kenyér 3 lej 60 bani — Gyűjtés az uccákon és lakásokban — Beérkezett az első nagyobb adomány

A segélyező bizottság ülése a városházán

A munkanélküli segélyező bizottság ma délután ülést tartott a városházán, amelyen nagyszabású határozatok hangzottak el a segélyezési akció ügyében. A tárgyalás megnyitása után megalakult a szűkebbkörű bizottság, amely a hatóságok képviselőin kívül a következőkből áll: Grosz Józsefné, Sztanekovics Istvánné, Laczay Endréné, dr. Botis Tivadarné, Dömötör Lászlóné, Kintzig Gézáné és Zabb István. Az ülésen elhatározták, hogy 19-én és 20-án uccai gyűjtést rendeznek, amely alkalommal az állomás peronján, a villamos állomáson, a Neuman-palota előtt, a Salacz-uccánál, a minoriták templománál és a Forray-uccánál gyűjtő-sátrakat állítanak fel.

A bizottság női tagjai, a jótékonyegyesületek hölgy-tagjaival karöltve, e héten szerdán és csütörtökön, Aradon házról-házra, lakásról-lakásra, vállalatról-vállalatra fognak járni, ahol természetbeni és pénzbeli adományokat gyűjtenek. Karácsonykor, a szeretet ünnepén, a jótékony egyesületek megvendégelik a munkanélkülieket. Karácsony estjén a városháza előtt és a kapa-uccai iskolánál s a két népkonyhában karácsonyit állítanak fel és ez alkalommal kerülnek majd szétosztásra a szeretetadományok. Zabb István aradi gyertyagyáros felajánlotta, hogy a karácsonyokra szükséges gyertyát ő fogja szállítani. A szeretetadományok összegyűjtésére szükséges koscsikat és autókat a város fogja a jótékonyegyesületek rendelkezésére bocsátani.

A munkanélküli pékek műhelyt létesítette a Strada Doamna Balasa-n és igen izletes kenyér kilogrammját 3 lej 60 baniért árusítják. Minden munkanélküli naponként fél kilogramm kenyeret kap. A szeretetadományok első nagyobb összege már be is érkezett a jótékonyegyesületekhez, amennyiben a város 20.000 lejt adományozott erre a célra. Aradváros a Luta-i Cornel dr. polgármester aláírásával átíratot intéz valamennyi aradi vállalatához és

hathatós adakozásra szólítja fel azokat. A bizottság oly értelmű határozatot is hozott hogy a városháza 54-es szobájában, a n.a. kerületi biztos tovább folytatja a munkanélküliek összeírását, illetve a munkügyi felügyelőségen lévő lajstrom kiegészítését. A város a maga részéről már teljesen befejezte a népkonyhák előkészítési akcióját. Az egyik népkonyha a Polturában, a másik a szegényházban fog működni. Szerdán még csak kenyeret osztat ki a város a munkanélküliek között, csütörtökön azonban meleg ételeket is főznek.

Karácsonyi társasutazás

**A jelentkezések határideje meghosszabbítva
holnap, szerda esti 6 óráig**

Tekintettel a nagyszámú jelentkezésekre és azon okra, hogy mindazok, akik egy más csoporttal az oradeai kerülettel mentek volna, átiratkoznak ezen csoportos utazáshoz, a jelentkezések határidejét két nappal, rájuk való tekintettel, előzékenységből meghosszabbították.

Mindenki, aki ebben a csoportos utazásban részt akar venni, holnap esti 6 óráig jelentkezzen *Künstler Vizum és utazási irodában*, e csoportos utazás kizárólagos jelentkezési helyénél és hozza magával állampolgársági, személyazonossági és katonai bizonylatát.

A december 25. reggel induló budapesti gyorsvonathoz kapcsolt III. oszt. külön kocsikban biztosított kényelmes ülőhelyekkel induló és vissza január 1-én éjjel érkező gyorsvonattal történő utazás részvételi díja a vizum és utlevél költségekkel együtt 1200 lej a határtól Budapestre és vissza.

A bizalom, amely Aradváros és megye utazó közönsége részére a Künstler Vizum és utazási irodával szemben megnyilvánul, kitűnik a jelentkezők szép számából, amely csak igazolja annak, hogy a vizumozásokban és utazási elintézkedésekben e valóban legolcsóbb iroda már maga garancia a zavartalanságra. A jelentkezések holnap, szerdán este hat órakor véglegesen lezárulnak.

HIREK

Köszöntés Kolozsvárról

„Aradon nem jártam, de sirni szerelek, —
Ha majdan nem tudok, úgy Aradra megyek.”

Ezt a furcsa kis verszetet jó 30 évvel ezelőtt néhai jó Felszeghy Dezső, az akkori Kolozsvár legsajátabb házi poétája vetette volt papírra a New-York kávéházban, aztán átadta az Aradról akkor Kolozsvárra került Rozsnyai Kálmánnak, Prielle Kornélia későbbi férjének, ki abban az időben a valamikor lüres „Alföld”, báró Bánhidly Béla áldozatkészsége révén a nevezetes mérsékelt ellenzék lapja megszüntetésével Kolozsváron kívánt elhelyezkedni s megörögzött szokásához képest autogrammokot gyűjtött a kolozsvári íróktól.

Felszeghy Dezső, ki negyven éven át idegbénultság mellett is állandó összeköttetést tartott az irói körökkel, idézett versikéjével azt akarta mondani, hogy olykor borult kedélyvilága megkönnyítésére jól fog esni a sirás és a vértanúk városában talál erre alkalmat.

Araddal én is úgy vagyok, mint Felszeghy Dezső, amennyiben én sem jártam még Aradon. Restellem is eléggé ezt, de elviselem, mint a sors megérdemelt büntetését s ígérem, hogyha már elmulasztottam Barabás Bélának személyesen adni út gratulációimat a hegyenőföldi születésnapon, föltétlenül átadom a nyolcvanadikon. Tőle persze elvárom, hogy megadja rá az alkalmat. Addig pedig hadd juttassam e sorok útján kifejezésre, hogy mi is nekem a Barabás Béla Aradja.

Előre kell bocsátanom, hogy valami csodálatosan pajkos dzsin már gyermekkoromban belém oltotta az érdeklődést a politika iránt. Ez a magyarázata annak, hogy mikor még csak kis gimnazista voltam, lehetőleg elolvastam a kézembe kerülő összes politikai lapokat. Otthon persze nem kaptam meg valamennyit, de még az unitáriusok kollégiájának ijtásági könyvtárában sem, hova arányos osztás elvei szerint csak egy fővárosi ellenzéki lap: az „Egvetértés” s a két kolozsvári politikai napilap járt. Betegségim furcsa ösztönöm összeütközésbe hozott tehát az iskolát tilalommal, amit úgy tessék érteni, hogy a többi politikai lap olvasása végett eljárom a kávéházba. Így fedeztem aztán fel az „Arad és Vidéket”, mely abban az időben általános elismerés szerint egyik legkitünőbb vidéki napilap volt. Iványi Ödön, Muray Károly és Símezai Kálmán voltak abban az időben szellemének irányítói.

A Barabás Béla nevét az „Arad és Vidékéből” ismertem meg. Tudtam róla, hogy a függetlenségi. Műlek pártjának egyik lelkes híve s olvastam egy-egy vezércikkét is, melyet jó magyarság mellett többnyire lelkes hangulat jellemzett.

Mindennek elmúlt már 46 éve és 44 azóta, hogy Barabás Bélát személyesen is ismerem. Bizony már alig él kivülről valaki abból a gárdából, mely a később sajnós hanyatlásnak indult „Arad és Vidéke” akkor olvasott cikkeinek emlékeimbe idézett hatása alatt lelki szemem előtt elvonul. Műlek Lajos, Müller Károly, Haeger Ernő, Péterffy Antal, Pless Mór, Müllig Mátyás, Nagy Kálmán, Jankai József és még annyi más név zsong fejemben az emlékezet hatása alatt. Ezek a függetlenségi pártiak voltak oszlopfői.

De a másik oldalról is előmbe tűnik az elegáns Boncs Döme, az elmés Avarffy Endre, még az erőskezű Tahajdy Károly főispán markáns alakja. Az „Arad és Vidéke” nem mindig rokonszenves hangú cikkeiből ismertem őket is s gyerekkézzel is megértettem, hogy bizony ezek voltak valakik.

Barabás Béla túlélt valamennyit s túlélt azokat az ellentéteket is, melyek abban az időben, ma már szinte érthetetlenül, annyira elválasztották a magyart a magyartól. Szörnyűségesen keserves tanítás eredményében ez ma már mincsen így. Fényes tanúbizonyság erre, hogy Barabás Bélát, mint innen messziről látom, Arad egész magyarsága üdvözli 75-ik születésnapján. Az üdvözölők között ott

Elkészült a vádirat a Szerb Takarékpénztár ügyében

A bank kilenc vezetője ellen emelt vádat a vizsgálóbíró — Ötven millióval károsították meg a pénztárat

Temesvárról jelentik: Az 1927-ben csődbejutott Szerb Takarékpénztár ügyében Jonescu vizsgálóbíró tegnap fejezte be a vizsgálatot és egy huszonnyolc oldalas vádiratot adott ki, amelyben 9 személy ellen emelt vádat. A gyanúsítottak a következők: Rajna-Rosenthal Gyula, a deviza-osztály volt igazgatója (Budapest), Hauska Rudolf vezérigazgató (Arad), Löwinger Ernő igazgató, Gelubevics László főkönyvelő (Belgárd), Prekanský Pál igazgatósági tag (Temesvár), Gavrilovics György pénztárnok, Schönberg Ignác igazgatósági tag, Manoilescu Emil és Schönheim Péter cégjegyző. A vizsgálat befejezése előtt tudvalevőleg meghaltak dr. Ivanovici Mihály és Gavrilovici András, így természetesen az ellenük indult eljárást be kellett szüntetni. Viszont bizonyítékok híján kellett megszüntetni az eljárást Schönberg Ede és Schwartz Mór ellen.

A vádiratban, mint fővádoltak szerepelnek Rajna-Rosenthal, Hauska, Löwinger, Go-

lubovics és Prekanský. Ők ugyanis a takarékpénztár vezetőemberei voltak s ezért hamis bukással vádolják őket s a vizsgálóbírói vádirat azt állítja róluk, hogy 1924-től 27-ig, míg a bank fizetéseit beszüntették, a bank pénzével devizaüzleteket saját javukra kötöttek, olyanformán, hogy azokat az üzleteket, amelyek sikerültek, a maguk javára tartották meg, amelyekben azonban vesztek, azokat a bank számlájára könyvelték el. Akkor is folytatták ezt a manipulációt, amikor 1925-ben látták, hogy a bank fizetése képtelen. Hogy azonban tovább folytathassák üzelmeküket, fiktív összegeket könyveltek el és a mérlegeket 1925. és 26-ban meghamisították. Mindezekkel 50 millióval károsították meg a pénztárat. Gavrilovici, Manoilescu, Schönheim és Schwartz azzal vannak vádolva, hogy ők ezekről az üzelmekről tudtak és segítséget nyújtottak hozzájuk. A vizsgálóbíró ezalkalommal ismét elrendelte a Budapesten tartózkodó Rajna-Rosenthal és a Jugoszláviában lévő Golubovics Lajosnak diplomáciai úton való letartóztatását és kiadatását.

van az „Aradi Közlöny” is, mely pedig nem mindig haladt egy politikai uton Barabás Bélával.

Legyen szabad nekem a távolból a magyar együttérzésnek ezt a szép megnyilatkozását örömmel köszöntenem. Adja meg az Isten a derék aradi magyarságot s adjon az ő szívének, Barabás Bélának hosszú életet. Mindenesetre olyan hosszú, hogy öt év múlva, mulasztásomat helyrehozva, én is ott lehessenek Aradon.

VÁRADI AURÉL.

— Aradi meteorológiai jelentés, December 15-én: Hőmérséklet 0. + 6 C. Légnymás 754—756 mm. Nedvesség 75—91 %. Prognózis december 16-ra: Fagyponthoz feletti hőmérséklet mellett, továbbra is csapadékos idő, kevés borulási változással.

— Bomlik a liberális párt. Bucurestiből jelentik: Orleanu volt kamarai elnök kilépett a liberális pártból. A felülnéskeltő kilépést Orleanu azzal indokolta meg, hogy nem tartja helyesnek Argetoianu kizárását és nem osztja a liberális párt nézetét a dinasztikus kérdésekben.

— Leszállították a tüzfűz tarifáját. Bucurestiből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága tegnap ülést tartott, amelyen rendkívül nagyfontosságú határozatot hoztak. Leszállították a tüzfűz szállítási illetékét.

Festmények legolcsóbban Kerpelnál, részletek is.

— Megverték Bucurestiben egy elektrotechnikus — mert zsidónak hitték. Bucurestiből jelentik: Ma hajnalban a Bulvardul Elisabetán egy rendőr véresre verten találta meg Gheorghe Constantinescu elektrotechnikus, akit több fiatalember vert össze, abban a hitben, hogy az elektrotechnikus zsidó. A rendőr utánuk ment a verekedőknek, és felelősségre is vonta őket, akik ezuttal a rendőrt ütötték agyba-főbe. Egy őriarat mentette ki szorongatott helyzetéből a rendőrt és a társaságot felvitte a rendőrségre, ahol letartóztatták őket és ma reggel átadták valamennyiüket az ügyészségnek.

Butorvásárlók!

Minden elfogadható árban, garantált jó minőségű, saját készítményű butorokat tulzsfolt készlet miatt legolcsóbban árulok

Bruckner Lipót butorgyár,

tulajd.: **Özv. Vajna Adolfné.**
Üzlet: Arad, Bul. Reg. Maria 12. (Fischer Eliz-palota).
Tekintse meg készletünket, minden vételköltséglezés nélkül.

— Halálozás. Weber Gusztáv 39 éves városi tisztviselő hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 16-án d. u. 3 órakor lesz a felsőtemető halottasházából.

— Nagy Endre cáfolja Incze Sándor amerikai házasságát. Nagy Endre, a kitünő író és hírneves konferanszié sikeres amerikai turnéjáról most érkezett vissza Budapestre, természetesen egész seereg friss újdonsággal tarsolyában. Közöttük egy cáfolatot jelent arra a hírre, amely Incze Sándor, az ismert pesti színházlap-szerkesztő és Chrysler autógyáros leányának házasságára vonatkozólag terjedt el. Elmondta Nagy Endre, hogy többek között meglátogatta Chryslert is, akinek — saját bevallása szerint — nincsen leánygyermek. Ebből megállapítható, hogy Incze Sándor és az autókirály leányának eljegyzési híre kacsa.

Gramofonok és lemezújdonságok rendkívül nagy választékban, legolcsóbban HEGEDÜS őtgnél Aradon.

— Elloptak Aradon egy körözött betörőt. Az aradi rendőrségre ma illuminált állapotban előlították Ungurean Constantin 39 éves egyént. Személyazonossága megállapításánál észrevették, hogy neve a bűnügyi nyilvántartásban szerepel és hogy már hosszabb idő óta körözik egy betörésért, melyet Dornesti bukoviái állomáson követett el. Ungureant Csernovitzba fogták toloncolni.

— Eltemették dr. Székely Inigót. Általános részvétel mellett helyezték tegnap délelőtti örök nyugalomra Székely Inigó dr.-t. Meleg hangu, magas szárnvalásu beszédet tartott Vágvölgyi Lajos dr. főrabbi, aki után Kurzer Károly dr. a kartársak nevében, megindult szavakkal bucsúztatta az elhunytat. A gyászszókból hatalmas tömeg kísérté utolsó útjára dr. Székely Inigót.

— Ideges embereknek és lelkibetegeknek az ényhé természetes „Ferenc József” keserűviz rendszeres bélműködést, jó emésztést és elegendő étvágyérzetet teremt. Világhírű ideggyógyosok véleménye alapján a Ferenc József viz használata az agy és a gerincvelő meggyógyulásánál is kiválóan ajánlható. A Ferenc József keserűviz gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Resica 24 órán át sötétségben volt. Resicai tudósítónk jelenti: Nagy havazás volt a napokban Resicán, ahol a villanyhuzalokra ráarakódott hó több helyen elszakította a huzalokat és Resica 24 órán át sötétségben volt. Nagy zavart okozott a hóesés a telefon és távírdai szolgáltatásban is.

KARÁCSONYI HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!
Felkérjük igen tisztelt hirdetőinket, hogy karácsonyi napi nagy lapszámunkba feladni szándékolt hirdetésüket juttassák el legkésőbb f. hó 22-ig az ARADI KÖZLÖNY kiadóhivatalához, hogy azoknak lapunkban való előnyös elhelyezéséről ideje korán gondoskodhassunk.

Boros Béni-téri üzletemet felosztatom.

A benne levő

női télikabátokat

december 15-től 24-ig mindenkit meglepő olcsó árban **Kiárusítom.**

Ragadja meg az alkalmat!!

Női télikabátok már 800 lejtől feljebb.

A Minorita templommal szemben levő üzletemet a legkényesebb körülményeknek megfelelőleg és kiépítve fenntartom.

MENCZER OSZKAR.

MAGYAROK ÉBREDJÉTEK! Vigyázzatok! A népszámlálás közeledik. Ezen a napon meg kell mondanunk, hogy magyarok vagyunk!

Az egészség nem a kortól függ.

Lehetsz öreg és mégis a legtehetősebb egészségnek örvendhetsz.

De akár fiatal vagy, akár öreg, ha reumában, szélütésben szenvedsz, az élet számodra valóságos kinná válik.

Az URODONAL

meggyőzi Önt is, mint ahogy meggyőzte már eddig is az Uric-sav ezer és ezer szerencsétlen áldozatát.

Az Urodonal feloldja az Uric-sav kristályait és könnyen eltávolítja azokat, ezáltal megszünteti a rettenetes kinokat, szétroncsolja azokat a reumatikus csomókat, amelyek lebilincselik a kezeket és lábakat s ezáltal visszaadja a lehetőségét annak, hogy újból életerős leszi.

Kapható minden gyógyszerárban és droguériában.

Stab. Chatelain, 19 nagydíj tulajdonosa, Paris, Rue Valenciennes 2.

Standard Drogueria Bucuresti, Strada Zorilor 2.

Levelezőlap által franko megrendelhető: Illusztrált Almanach és Naptár Urodonal 1931-ik évre, hasznos tanácsokkal a háztartásra vonatkozólag ellátva. Droguerie Standard, Str. Zorilor 2. Bucuresti

SPORT KÖZLÖNY

Befejeződött a magyar ligabajnokság: az Újpest a harmadik helyre szorult

Végállás: 1. Hungária. 2. Bocskay. 3. Újpest — A Nemzeti óriási meglepetésre megverte az újpestieket — A Bocskay csatárjátéka győzött az óbudaiak felett. — A Pécs-Baranya utolsó helyre szorította le a Budai „11”-et

Budapestről jelentik: Az őszi szezon kapuzárását szenzációs meglepetés teszi sokáig emlékeztetessé. A csonka forduló három mérkőzéséből az Újpest—Nemzeti találkozás emelkedett ki. Sima Újpest-győzelemnek ígérték ez a mérkőzés s végeredményben a bajnokságot vereséggel távozott a Millenáris pálya kemény talajáról s egyúttal bucsút mondhatott az őszi második helynek. A Nemzeti akaratlanul is alapos szolgálatot tett a Hungáriának, amely így minden harc nélkül jutott két ponthoz. A Hungária tehát a bajnokság felé ivelő útján, egyelőre három ponttal vezet az Újpest és négy ponttal a Ferencváros előtt.

Az már az elmúlt vasárnapon bizonyosra vált, hogy a Ferencváros semmi körülmények között sem tudja a harmadik helyet megszerezni. A papírforma a Hungária—Újpest—III. kerület — Ferencváros — Bocskay sorrendet ígerte. De nem így történt. A Bocskay megérdemelten győzte le Debrecenben az óbudaiakat, az Újpest váratlan vereséget szenvedett a Nemzetitől s felborult minden előzetes számítás. A Bocskay két pontnyira megközelítette a Hungáriát és a második helyen végzett. A Pécs-Baranya meg a tizedik helyen kötött ki, miután a Budai „11”-et sikerült ismét legyőznie, a megsemmisített két héttel ezelőtti győzelme után. Beszámolunk:

Nemzeti—Újpest 2:1 (1:1). Az első félidőben az Újpest, szünet után a Nemzeti volt a jobbabb támadó fél. Az első gólt a 16. percben Stoffián lőtte, a 25. percben Vadas kiegyenlített. A szünet után a Nemzeti ostromol, de eredményt nem tud elérni, már ugylátszik, hogy eldöntetlen marad a mérkőzés, amikor a 45. percben Opata Bihámihoz, ez Czétényihez ad s utóbbi közletről megszerzi a győzelmet jelentő gólt. Ujrakezdesre sincs idő.

Bocskay—III. ker. FC 3:1 (1:0). A 39. percben Mátéffy beadásából Vincze megszerezte a vezető gólt. (1:0). A második félidő 10 percében Markos szép labdájából Mátéffi biztos lövéssel a Bocskay második gólját érte el (2:0). A 30 percben Fenyvesi közletről kapura lőtt, de saját kapujába fejelte a labdát. (2:1). A 35. percben Teleki fejjel továbbította a labdát Mátéffinak, aki tiszta helyzetből a Bocskay harmadik gólját rúgta (3:1).

Pécs-Baranya—Budai „11” 1:0 (1:0). A Pécs-Baranya centerhalija: Somogyi, válogatott formát játszott ki. A 40. percben Palkó át-

megy több emberen és 18 méterről kapura lő. A labda mozdulatlan Fábán mellett hálót ér. 1:0. S ez marad a végeredmény is.

Az őszi szezon végeredménye ezekután a következő:

1. Hungária	11	7	4	0	42:16	18	(4)
3. Újpest	11	6	3	2	29:16	15	(7)
2. Bocskay	11	6	4	1	29:23	16	(6)
4. Ferencváros	11	5	4	2	27:15	14	(8)
5. III. ker. FC	11	6	2	3	25:18	14	(8)
6. Sabaria	11	6	2	3	19:15	14	(8)
7. Nemzeti	11	3	4	4	15:19	10	(12)
8. Vasas	11	3	3	5	19:25	9	(13)
9. Bástya	11	3	2	6	19:25	8	(14)
10. Pécs-Baranya	11	3	0	8	14:31	6	(16)
11. Budai „11”	11	1	3	7	11:30	5	(17)
12. Kispest	11	1	1	9	17:33	3	(19)

A Hungária 3:2-re kikapott Prágában a Spartától

Sparta—Hungária 3:2 (1:0).

Prágából jelentik: A Sparta-pályán 15.000 néző előtt a müncheni Maul bíraskodása mellett mérkőzött a Hungária a Spartával. A Sparta már hosszú idő óta nem tudta saját pályáján a kétfelhéretet legyőzni. Ezúttal a Hungária későn talált magára és csak akkor ment a játéka, amikor a Sparta már 3:0-ra vezetett. A Hungária Barátky és Hirzer révén 3:2-re szűkített, de kiegyenliteni már nem tudott. A magyar csapat összeállításának érdekessége, hogy Kalmár volt a centerhalí.

A Hungária a következők föllállításban szerepelt: Ujvári—Nagy, Mándl—Kléber—Kalmár, Sebes—Varga, Barátky, Skvarek, Hirzer, Ticska.

A Sparta: Nemeš—Siroky, Burger—Madelon—Kada, Srbek—Podrazil, Kostyalek, Silny.

Heima, Ulanoff.

A Sparta csapatában kiválóan játszott Nemeš kapus, a jobb támadószárny és Silny center. A Hungária védelme, Ujvári kivételével, ezúttal bizonytalanul mozgott és ennek tudható be első sorban veresége.

A Sparta első gólya az első félidő 32. percében esett Silny lövéséből, a második félidőben, a 7. percben Kostyalek lőtte a második gólt, majd Heima a 16. percben Podrazil beadását befejezte (3:0). A veszélyes helyzetben megindult Hungária ellentámadás során, a 18. percben Barátky gólt lő (3:1), majd a 32. percben Hirzer büntetőrugásból szűkített az eredményen (3:2). Maul bíró partatlanul látta el tisztét.

Mentőtanut szerzett a börtönben a curtici-i posta kirablója

Erdekes beadvány a temesvári táblához — December 17-én tárgyalja újból az aradi törvényszék az ügyet

Néhány héttel ezelőtt az aradi törvényszék elítélte Clepe Joti napszámost és négy társát, akiket azzal vádoltak, hogy kirabolták a curtici-i postahivatalt. A fővádolt két évi börtönt, két társa egy-egy évet kapott és kettőt bizonyítékok hiányában felmentettek. Az elítéltek a temesvári Táblához feleltek, Közben érdekes fordulat állott be az ügyben.

Clepe Joti a börtönben megismerkedett egy Novák nevű cigánnyal, aki kijelentette, hogy

még tudná menteni, mert tudja, ki követte el a curtici-i postarablást. Az elítélte erre védője útján beadványt intézett a temesvári Táblához és új tárgyalást kért, amelyen Novák kihallgatását kérte elrendelni, hogy a vallomás nyomán kiderüljön a rablás tényleges tettese. A Tábla helyt adott a kérelemnek és az aradi törvényszékhez küldötte vissza az iratokat. A törvényszék első szekciója december 17-re tűzte ki az érdekes ügy tárgyalását, amelyre elővezetik Clepe Joti mentőtanúját.

**Ott fogsz majd sirni,
Ahol senki sem lát...**

mert nem váltottál idejében
jegvet Cselényi — Bodán — Magyar
nótaestjére dec. 18., színház

A modern higiéniához

antiszeptikusan preparált

garantálja Onnek seleges inomsága mellett a legnagyobb megbízhatóságot

Kizárólag: **Primeros** gyártmányt kérjen.

Minden gyógyszerárban és drogériában kapható Utánzatokat utasítson erőlyesen vissza!

Zsebmetszők egy előkelő budapesti esküvőn

Az Aradon is jól ismert Lunzer Pál vezérigazgató tolvajt fogott leánya esküvőjén

Budapestről jelentik: Vasárnap este kellemetlen meglepetés érte a Tröszt Villany Részvénytársaság igazgatóját, Lunzer Pált, aki Aradon is általánosan ismert személyiség, miután az impériumváltozásig az aradi villanygyár is a trösztöz tartozott. Az igazgató leánya vasárnap este a budapesti Hungaria-szálló fehértermében fogadta az esküvő utáni gratulálókat. Az örömapa, akit a rokonok boldogan ölelgettek, egyszerre csak látszó zsebéhez kapott és egy fiatalember kezét ragadta meg, amint éppen benyúlt zsebébe. A jelenet nagy feltűnést keltett, a zsebmetszőt lefogták és a személyzet átadta az előhívott detektíveknek.

A vendégek is ijedten kezdték tapogatni zsebüket és ekkor kitudt, hogy *Messinger* Marcell részvénytársasági igazgató és *Huszár* Manó kereskedő pénztárcája is eltűnt. Az egyikben kétszáz, a másikban ötszáz pengő volt. A detektívek megállapították, hogy a fiatalember *Petrovác* Kálmán, a pénztárcákat azonban nem találták meg nála. Valószínű, hogy büntársai voltak, akik a lopott tárcákkal elmenekültek. Az ünneprontó fiatalembert a rendőrség őrizetébe vette.

Rádió műsor

— Romániai idő. —

KEDD, december 16.

Bucuresti, 13. Gramofon, 13.80. Gramofon, 17. Rádiózenekar, 20. Gramofon, 21. A Capeleamu-vonósnégyes játéka, 21.45. Luca-zenekar, román zene, Budapest, 10.15. Gramofonhangverseny, 1.05. A Mánditszalonzeneke hangversenye, 4.30. A „Tündérvásár” meseéneke, 6. Kortsák Jenő novellája: „A táltos”, 6.25. A m. kir. folyamórség zenekarának hangversenye, 6.25. Beethoven-emlékhangverseny, 7.25. Francia nyelvoktatás. (Garzó M. dr.) 9.30. A Varsói Filharmoniai Társaság hangversenye Varsóból, Közreműködik: Jan Kiepura operaénekes. Utána Toll Árpád és cigányzenekarának hangversenye az Ostende-kávéházból. — Majd: A Fejes-szalonzeneke, az Ostende tangó- és Jazzband és Toll Árpád cigányzenekarának hangversenye az Ostende kávéházból. — Belgrád, 12.25. Gramofon 13.45. Déli zene, 17. Jazz gramofonon, 18.30. Hangverseny, 19. Citerajáték, 21. Nemzeti dalok, 23.20. Esti zene. — Prága, 12.15. Gramofon, 17.30. Délutáni zene, A rádiózenekar hangversenye koloratur áriával, 20.30. Vlasta Pokorna fuvolahangversenye, 21.30—23. Hangverseny Varsóból, 23.20. A Znamenacsek-zenekar játéka az Autóklubból. — Wien, 12. Citerajáték és népzene gramofonon, 13. Silving-zenekar, 14.10. A déli zene folytatása, 16.20. Dalok gramofonon, 17. Szórakoztató zene gramofonon, 18. Salten Félix: Bab és Baby, 20.30. Szimfonikus hangverseny, 23. Macho-zenekar, közvetítés a Lehar-teremből. — EGYÉB EURÓPAI ÉRDEKESÉGEK. Leipzig, 20.30. Strauss János: *Ezeregyéji* operett.

SZERDA, december 17.

Budapest, 13. Gramofon, 13.30. Gramofon, 17. Sibiceanu-zenekar, könnyű és román zene, 18.30. Sibiceanu-zenekar, 20. Gramofon. — Budapest, 10.15. Szalonzeneke hangverseny, 1.05. A m. kir. államrendőrség zenekarának hangversenye, 5. A Rádióélet műsorsági előadása, 6. Gallay-Gaihel Sándor novellák, 6.25. Az „Ezermester” cserkészzenekarának hangversenye, 7.10. Olasz nyelvoktatás. (Gallerani Benaventura), 7.45. Ifj. Sárny Elemér és cigányzenekarának hangversenye, 8.30. Magyar művészek otthonában. Látogatás Iványi-Grünwald Bélánál. Helyszíni közvetítés, vezető Gyarmathy Sándor, 8. A Prágai Filharmoniai Társaság hangversenye Prágából. Majd: Gramofonhangverseny. — Belgrád, 11. Gramofon, 13.30. Rádiózenekar, Délszláv hangverseny, 17. Gramofon, 18.30. Gitárkettős, 21. Nemzeti dalok, guzlicával, 21.30. Délszláv-est, 23.20. Cigányzene. — Prága, 12.15. Gramofon, 13.30. Pozsony, 20.30. A Klára vakok intézete növendékeinek énekara, 21—23. A rádió V. szimfonikus hangversenye a cseh filharmonikusok közreműködésével. — Wien, 12. Tarka gramofon, 14.10. Orszádalok gramofonon, 14.30. Schalk Ferenc vezényel, gramofonon.

7 1/2

oktáv

hangterjedelem

a

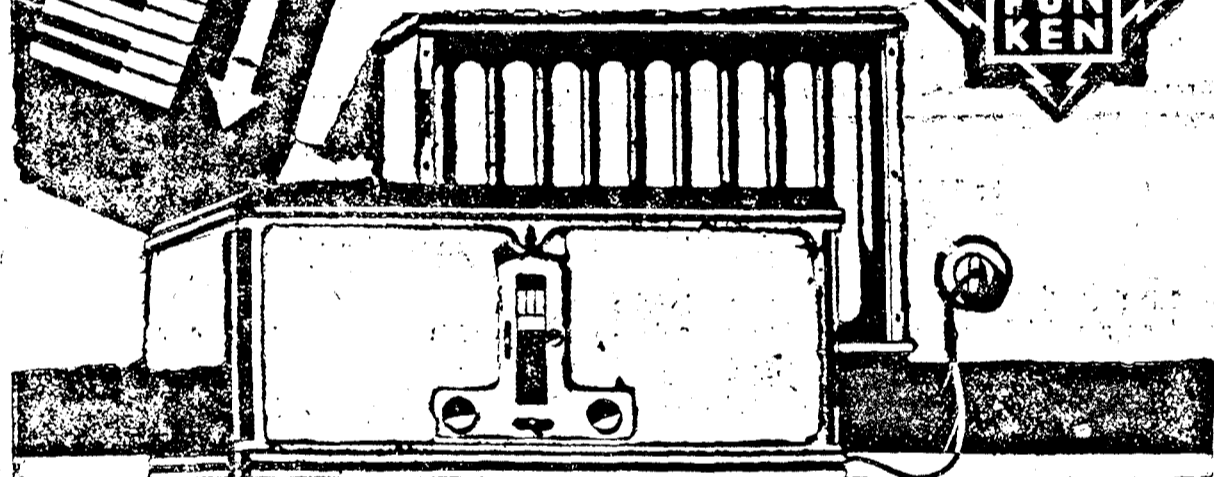
TELEFUNKEN 40-nel

Európa-vétel

állomásválasztóval.

Nem kell már keresni,

csak egyszerűen beállítant

TELEFUNKEN

A legregibb tapasztalat — a legmodernebb szerkezet!

Szerelmi dráma egy aradmegyei községben

A kiutasított szerelmes rálött szerelmesére lakása ablakán át — A csendőrség letartóztatta a merénylőt

Érdekes szerelmi dráma játszódott le tegnap éjszaka az aradmegyei Tarnova községben. *Florea* Miklós tarnovai parasztleány már hónapok óta udvarolt *Rot Florica* ottani parasztlánynak. Az utóbbi időkben nézeteltérések támadtak közöttük úgy, hogy valahányszor találkoztak, a veszekedések elmaradhatatlanok voltak. A napokban, találkozásuk alkalmával újra összeveszték s a leány kijelentette udvarlójának, hogy többé hallani sem akar róla. *Florea* nem vette komolyan a leány kijelentését és másnap — mintha misem történt volna — újra elment *Rot Floricához*, ez azonban kereken kiutasította lakásáról és figyelmeztette, hogy amennyiben nem hagy fel az állandó zaklatásaival, úgy kénytelen lesz védelmet kérni ellene. A leány erre bosszút forralt a szerelmese ellen. Tegnap éjszaka akarta végrehajtani bosszútervét.

Florea Miklós revolvert szerzett magának és tegnap éjjel a leány ablaka alá lopódzott. A

leány éppen lefeküdni készült, amikor egy dördülés hangzott el és a berepülő revolvergolyó alig 20 centiméterrel mellette furódott a falba. A revolverlövésre összeszaladtak a házbeli, akik a halálrémült leányt alig tudták megnyugtanni s amíg a nagy ijedtségtől magukhoz tértek, addig a merénylő már rég elmenekült. Az esetről azonnal jelentést tettek a csendőrségnek, ahol a gyanú már az első pillanatban a kiutasított udvarlóra terelődött, akit rögtön letartóztattak és kihallgattak. A parasztleány elcinte tagadni próbált, de végül is bevallotta, hogy agyon akarta löni a leányt, mert az durván kiutasította. A merénylő parasztleányt kihallgatása után behozták az aradi csendőrségre és innen az ügyészségre fogják átkísérni.

Az ARADI KOZLONY szencziós tartalma, gazdag karácsonyi száma rendkívül érdekes cikkekkkel, képekkel és rajzokkal illusztrálva jelenik meg.

6 havi **részletre** vásárolhat **Consum** könyvével **Neuländer** szücsnél, Fischer Eliz-palota, az udvarban, Bul. Reg. Maria 12.

Lényegesen olcsóbbak

lettek a

**Schaub
Rádió**

készülékek.

Kérjen árajánlatot

Weisz & Co.

Arad, Str. Eminescu 14.

Gramofonlemezajándékok érkeztek
Jaj Sári... Jonna mia...
Engem még nem szeretett senki stb. stb.
Fábán és Társa céghez,
Arad, Str. Metianu 16.
Román lemezekből nagy raktár! Olcsó árak

Értékes karácsony-ujévi meglepetés-

ben részesítjük nagyrabecsült vevőinket, kik
500 lejért készpénzben vagy 1000 lejért CREDIT-könyvre
vásárolnak.

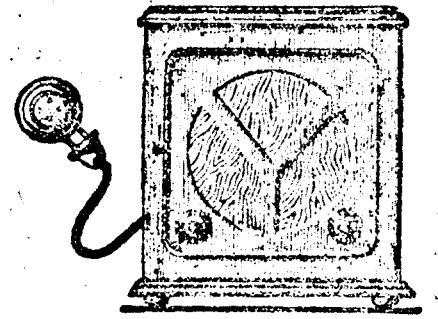
Alanti ajándékaink kirakatainkban megtekinthetők és
f. hó 31-én, d. u. 3 órákor Dr. Beles kir. köz-
jegyző közbenjöttével osztatnak ki.

1 vég Tannwaldi vászonkülönlegesség,
1 ruhára való segesvári l. Crep de chine,
Egy 6 szem. selyem étkező garnitúra,
3 mtr. sötétkék férfiszövet legprimább gyapju,
3 m. férfi ingpuplin,
1 ruhára való francia flanel,
1 pár Adesgo la selyemharisnya
és még több értékes áru.

R E C O R D

Erdély legolcsóbb divatnagyrúháza és posztóraktára
Arad, Str. Eminescu 15. (Deak F.-ucca).

Most minden elfogadható árban vásárolhat!

**Az ideai rádió idény
szenzációja:**

GLORIA

hálózati vevő
beépített hangszóróval.

**Már csak
5
nap van**

1930. december 21-én huzása
a 100 lejes kolozsvári **Mentő Sorsjegyeknek**
Nyereményeket ALBINA BANK fizeti.

Főnyeremény 1 millió lej

Sorsjegy kapható Aradon: trafikok, borbély és órák üzletekben.
Főbizományos: **Eckstein Tivadar**, Arad, Str. Ioan Weitzer 12.

Vidéki rendeléseket 117 lej előzetes beküldése ellenében
Sorsjegyiroda Cluj, Str. Memorandului 16. erközi.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Elégedetlenség és kétségbeesés uralta a kereskedők temesvári kongresszusát

**Bocu Sever kormányzó is zilálnak tartja a viszonyokat — Domán Sándor nagy-
hatású beszéde — A kereskedők az árak leszállítását követelik**

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg az Erdélyi és Bánsági Kereskedelmi Testületek Szövetsége országos kongresszusát vasárnap délelőtt, a temesvári Lloyd-Társulat tanácstermében. Az aradi kereskedők képviselőiben Domán Sándor, az aradi Kereskedelmi Testület elnöke jelent meg a kongresszuson. Fried János dr., a Kereskedő Szövetség főtitkára nyitotta meg a kongresszust, majd Kreier Elemér bejelentette az egybegyűlteknél, hogy Kun Richárd ez alkalommal ünnepli a temesvári egyesület élén eltöltött munkásságának tízéves jubileumát. Meleg szavakban emlékezett meg Kun Richárd működéséről, ezután leplezték azt a portrét, amely az ünnepeletről készült. A köszöntők sorából kiemelkedett Szöllösi Zsigmond, az aradi Kereskedők Testületének titkára, aki mélyszántású beszédet intézett a jubiláló Kun Richárdhoz.

Kun Richárd a szokásos formalitások között mondotta el megnyitó beszédét, majd Lendvay Jenő válaszolt a ma kereskedőinek szomorú helyzetét és hangsúlyozta, hogy immár **semmi jelentőségük sincs a memorandumoknak, a Bucurestibe küldött delegációknak, tiltakozó nagygyűléseknek.**

Egyéni harcra van szó, ahol mindenki a pillanatnyi megélhetésért küzd, mert már fogalma sincs arról, hogy mi következik holnap.

Az első előadó Klein Vilmos dr. volt, aki a kereskedelemnek az export és import forgalomban való szerepéről beszélt. Határozati javaslatot terjeszt a kongresszus elé, amely megállapítja, hogy a romániai exportkereskedelemben erős ahhoz, hogy állami beavatkozás nélkül

képviselje az exporttal kapcsolatos érdekeit. Az export- és import-kereskedelemben érdekei az ország egész lakosságának érdekeivel. **Követeli az ipari cikkek árának leszállítását és a gabonaárak hozzávaló arányosítását.** Javasolja továbbá, hogy a mezőgazdasági termékek exportja maradjon szabad, az exportörök kényszerindikátusba való tömörülése nélkül és hogy az állam hárítson el minden akadályt az export utjából.

Domán Sándor, az aradi Kereskedelmi Testület elnöke az árak leszállításáról és a kereskedők költségvetéséről beszélt. Hangsúlyozta, hogy az árak magassága folytán a létfenntartás egyetlen eszközének a köz- és magánterhek leszállítása mellett a vámvédelem alatt megnövekedett gyártási árak leszállítását tartja szükségesnek.

Követeli az állami és községi terhek csökkentését, a közüzemek árainak leszállítását és a magánköltés mérséklését.

Ezután a jelenlevő Bocu Sever kormányzó emelkedett szólásra. Kifejtette, hogy teljesen tisztában van a kereskedők súlyos helyzetével és ő a problémát úgy látja megoldhatónak, hogy az összes árakat a buza árához kell viszonyítani. Azután így folytatja a kormányzó:

— Nem szabad elveszteni a fejünket, mert ezek a zilált viszonyok nagyon alkalmasak arra, hogy forradalmossá váljanak.

Popa Miklós lippai kereskedő szólalt fel ezután, aki hatásos beszédben méltatja a mai gazdasági helyzet jelentőségét. **Jakobya Miklós** brassói kereskedő indítványára a kongresszus elhatározta, hogy a testület közbe fog járni az

illetékes hatóságoknál, hogy a közmunkákat minél előbb kezdjék meg, továbbá, hogy a kereskedőtársadalom a munkanélkülieket anyagi támogatásban fogja részesíteni. Fried János dr. az Erdélyi és Bánsági Kereskedelmi Szövetség főtitkára ismerteti a romániai kartellek terrorját, amely már nagyban veszélyezteti a kereskedelem szabadságát.

Schön Ede javaslatára a kongresszus elhatározta, hogy határozatait írásban az uralkodó elé terjeszti. Kiegészítésképpen Kun Richárd javasolja, hogy küldöttséget is küldjenek a királyhoz és ezt a küldöttséget maga a kereskedelemügyi miniszter és Bocu Sever kormányzó vezesse. A félszázados kereskedelmi jubileumot ülvő Nobel Mór orsovai kereskedő üdvözlésével a kongresszus véget ért.

Vámháboru. Magyarország és Csehszlovákia között

Ma éjfélkor lejárt a magyar—cseh kereskedelmi szerződés

Budapestről jelentik: Ma éjjel 12 órákor lejárt a magyar—cseh kereskedelmi szerződés és pillanatnyilag az a helyzet, hogy a két ország gazdasági és hivatalos körei a legnagyobb bizonytalanságban vannak, vajon sikerül-e egy szerződés nélküli állapotot elkerülni, vagy sem. A magyar küldöttség egyébként ma az egész napon át szakadatlanul tárgyalt a csehekkel. A tárgyalásokról hivatalos értesítéseket egyelőre nem adtak ki, miután megegyezésre semmi kilátás nincs, valószínű, hogy éjjel után kitört a vámháboru.

= **Borszeszgyár Temesváron.** Kimmel I. és C. R. t. Temesvár, pénzügyminiszteri engedély alapján, Temesváron borszeszgyárat létesített, amely üzemét már megkezdte.

= **200 éves a Temesvári Söröződe.** A Temesvári Söröződe e hó folyamán ünnepli meg alapításának kétszázadik évfordulóját. Értesüléseink szerint az évforduló a gyár vezetősége nagy ünnepségek keretében fogja megünnepelni.

= **Jelentős tranzakciókat bonyolítanak le vezető pénzügyészeink és iparvállalataink.** A Consum most megjelent, december 14-i száma érdekesen számol be a Petrosani S. A. és a Luponi szénbánya részvénytársaság fuziójáról. A Banca de Credit Roman veszti át az Anglo-International romániai fiókjait. Négyezerötvenmillió leire emeli részvénytőkéjét a Banca Chrissoveloni S. A. Harmincmillió kölcsönt vett fel a karánsebesi vagyonszövetség. A vállalati híreken kívül az aktuális gazdasági kérdésekkel is részletesen foglalkozik a Consum legfrissebb száma. A lap szövegesen magyar fordításban hozza a szerzett bányajogok elismerésére és validálására kiadott végrehajtási utasítás szövegét. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól: Cluj, Str. Iuliu Maniu 2.

Le az árakkal!

PLESZkarácsonyi vására
rekordja az olcsóságnak!

Le az árakkal!

Néhány tájékoztató ár:

Occasio kabátok ... .. 750.— Lettől
Szőrmez kabátok ... .. 1000.—Divatos téli köpenyek ... .. 1500.— Lettől
Bundák ... .. 3000.—Selyemruhák ... .. 1000.— Lettől
Pongyolák ... .. 200.—

A Consum R. T. fogja!

A színház hátsó bejáratával szemben!
Kérem a címre alaposan figyelni!!!

Minden vevő egy szép ajándékot kap!

= Aradi céghivatali hírek. Patria és Aradi Gőzfűrészt R.-t. aradi vállalatnál Heller Ödön, Deutsch Albert és az elhunyt dr. Ioan Robu igazgatósági tagságát és cégjegyzési jogosultságát a törvényszék törölte és helyükbe bejegyeztette dr. Szalay Vilmos és Rappaport Miksa. — Schwartz Simon Fiai & Co. aradi cégnél, az elhunyt Weisz Izidor cégtagságát a törvényszék törölte. — Aradi Vasipar R.-t. nál dr. Lufai Cornel és Pöhm János igazgatósági tagságát és cégjegyzési jogosultságát a törvényszék törölte és helyükbe bejegyeztette Kneffel Lajos és Schäffer Richard. — Dr. Földes és Hehs aradi toilett-szappan- és vegyipari gyár cégét a törvényszék törölte. — M. Nusser aradi kereskedelmi ügynökség cégét a törvényszék törölte. — Aradi Központi Takarékpénztár R.-t. felszámolását a törvényszék bejegyezte. A felszámolóbizottság tagjai:

Kepes József, Koch Dániel, dr. Lőcs Rezső és Verhos Nándor. Ugyanekkor az összes igazgatósági tagok és cégjegyzők minőségét és cégjegyzői jogosultságát a törvényszék törölte. — I. Münz aradi cégnél a törvényszék bejegyezte, hogy Münz Márton a cégnél kivált és a céget Schwartz Hugó saját neve alatt vezeti tovább. A cég férfitáru-kereskedéssel foglalkozik. Székhelye Arad, Bulevardul Regina Maria S. — Corbul Industria Chimica M. Nusser aradi céget a törvényszék bejegyezte. Cégalajdonos M. Nusser. A cég vegyipari (kékítő) készítésével és a Glück-féle festékkészítő-anyag terjesztésével foglalkozik. — Industria S. A. Forestiera Arad, felszámolását a törvényszék bejegyezte. Felszámolók: Fenyő Jenő, Guld Emil és Scheer Gyula. Ugyanekkor az összes igazgatósági tagok minőségét és cégjegyzési jogosultságát a törvényszék törölte.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Értesítés!

Értesítem Aradváros nagyérdemű közönségét, hogy a **Vadászkürt-kávéház** vezetését a mai napon átvettem és azt abban a régi polgári szellemben, melyhez ezen kávéház közönsége szokva volt, e hó 18-án, **csütörtökön megnyitom.** Elsőrangú italok és ételek, figyelmes és mérsékelt áron való kiszolgáltatásáról gondoskodom.

Bérczi Károly.

A szerkesztésért ídelgelenesen

SALGÓ HENRIK

felel.

Apró hirdetések**LEVELEZÉS.**

VIGKEDÉLYŰ, fiatal asszony keresi intelligens, diszkrét, egészséges idősebb úriember barátságát. Levelet „Most vagy soha” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 4877

ALKALMAZÁS.

RENDES mindenfelé felvételük, volt Boros Béni-tér 50. l. 4883

LAKÁS

ELSŐ emeleten négyszobás modern, erkélyes lakás február elsejére kiadó. Str. Bucur 19. 4797

KÉT szoba, konyha 1-ső emeleti lakás Szabadság-tér sarkánál kiadó, Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Barabului (v. Asztalos Sándor-n.) 3. 800

EGYSZOBÁS, konyha lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-hivatalában. 200

KIADÓ három uccai szoba és mellék-helyiségekből álló lakás azonnal. Piața Avram Iancu 17. 4882

ÜZLETEK.

FŐTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzlethelyiség azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

ÜZLETHELYISEG a Szabadság-tér sarkánál ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmestű és tisztítóüzlet volt. azonnalra kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

KÜLÖNFÉLÉK.

KÉRELEM A NEMISSZIVŰ EMBEREKHEZ. Nagy nyomorban tengődő iparos 2 apró gyermekével bármilyen adományt kér. Adományok szíveségből volt Andrassy-tér 21. sz., házmesterhez kéretnek. 200

Modern gyárépület

Aradon, a belvárosban

eladó.

Kislakásokra átalakítható. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4884

Dura-elemek a legjobb-
bak. Engros és detail **Varga és Rosenfeldnél** a Központi szálló
mellett.

Nem csak hirdetés, hanem valóság, a folyó hó
15-én kezdődő karácsonyi vásárunk olcsósága.

Gyárunk a már korábban leszállított árakat ismételtelen olyan mértékben szállította le, hogy mindenki tudjon karácsonyi ajándékot vásárolni, mert ajándékarban vesz.

„EL-BE” Harisnyaház

Sir. Romanului 2,
Városi színház bejáratával szemben.

Ujjonnan berendezett műhelyemben **ruhafestést, vegytisztítást** legszébb kivitelben végzek
Hoszpodár, Arad, Str. Trolescu (volt Teleki-ucca) 13.

Judecătoria Rurală Buteni.

No. exec. 1292—930.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul portărel judecătorească aduc la cunoștință publică în sensul Legii art. LX. din anul 1881. par. 102 respectiva XLI. din anul 1908. par. 19. cumcă lucrurile următoare: 5 păr. ghețe comot, 1 păreche ghețe cu tocuri inalte, 2 părechi ghețe bür bătęști, 4 părechi ghețe colorate, 1 păreche ghețe cu tocuri inalte, 20 părechi cauciucuri pentru tocuri de ghețe bürbătęști și femești, 1 păreche de fețe de ghețe femești, 2 păreche ghețe femești, 1 kgr. piele pentru scoarță, 1 siton, 1 timbal pentru orchestră, 1 orologiu de părete, 1 canapea, 2 tablouri cu rame de părete, 2 fotolii, 1 masă mică de salon, 1 masă mare lăguită, 2 etajere pentru flori, 1 covor marecvadrat, 3 buc. covora fugative în lungime de 8 metri, 1 covor linoleum în lungime de 2 metri, 2 traporii cu agatitoare, 1 lampă mare de lux, 1 față de masă, 1 credență de bucătărie, 1 canapea cu arcuri, 1 oglindă de toaletă, 1 șifon, 2 noptiere, 1 policandru de salon, 10 metri covor de casă, 1 cuptor de fier, 1 etajer de atelier, și 1 ladă portativă; care în urma deciziei No. 1292—930. a Judecătoriei de Ocol din Buteni, sau executat în Sebis în favorul executorului Koczka Ladislau repr. prin

advocatul dr. Petica Petrița din Sebis. în potrieva executivului Gubincsik și soția Gubincsik Ladislau locuitori în comuna Sebis, pentru încasarea capitalului de 50.000 lej și accesoriilor prin executie de acoperire și cari sau evaluat prețuit la lej. 8530, se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitații, pe baza deciziei de sub No. 1292—930. al judecătoriei Rurale Buteni se fixează termenul pe 18. Decembrie 1930 oarele 4 p. m. în comuna Sebis. și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceia, că lucrurile susamintite vor fi vândute în sensul legii LX. din anul 1881. și par. 107. și 108 celor cari dau mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Pretențiunea care e de încasat face 50.000 lej capital, dobânzile de 15% socotite din 10. Martie.

Încuț mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și acestia și-ar fi căștigat dreptul de acoperire licitațiunea prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul articolului XLI. din anul 1908. par. 20.

Dat în Buteni, la 29. Noemvrie 1930.

L. S.

A. Pandrea m. p.

delegat judecătorească.

VÉTEI ÉSELADÁS.**NAGY KARACSONYI VASAR!**

Bő választék: majolika dísz tárgyak, zenélő cigaretták tartó, ezüst tárgyak, ezüst evőeszközök, vitrin-tárgyak, gyönyörű vázák, vitrinek, közimunkák, festmények, férfi és női bundák, tükrök, keleti és helyoen készített perzsaszőnyegek, antik órák, antik könyvszekrények, művirágok, álló villanylámpák, szalónok, ebéd-lők, zongorák, hegedűk, velencei tükrök, függönyök, fotelokban. SALGÓNÉ bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

KERESEK régi nemes magyar és más régi festők műveit, antik ezüst tárgyakat, márkás porcellánokat, gyárt és perzsaszőnyeget, különböző műtárgyakat stb. SALGÓNÉ, Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

BUTOROK mélyen leszállított árban, kárpitos árunk, volt Petőfi-ucca 9—11. 4834

ELADÓ valódi keleti ebédli szőnyeg. fehér leány-szoba, ebédli, velencei szék és asztal, festmények, consoltükör, márványoszlop, szekrények, lámpák, függönyök. Str. Bucur 19. 4796

MODERN, komplett ebédli és különféle szőnyegek, fekete pianó eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4866

RENDRIVÜL izléses, díszes porcelán lámpaállvány, művészi kivitelű lámpa-ernyővel eladó. Karácsonyi ajándéknak alkalmas. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

EXTRAS DIN PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

În baza recercării se va vinde la licitație publică care se va ține la 20 (douazeci) Decembrie anulului curent, după masă la ora 4 (patru), în biroul și cu intervenția notarului public dr. Eugen Beles, Arad, Str. Brătianu 2. în sarcina pe cheltuielile debitorului tardiv un covor oriental Smyrna, dat în gaj comercial cu prețul de strigare de 12.000 lej aceluia care va oferi mai mult eventual și sub prețul de strigare. Amatorii au să depună 10% a prețului de strigare ca vadium înaintea începerii licitației.

Condițiunile de licitație sunt depuse la notar public dr. Eugen Beles, Arad, Str. Brătianu 2. iar covorul să poate vedea din ziua de 15. Decembrie a. c. în fiecare zi de lucru între orele 3—6 după masă în biroul notarului susamintit. Arad, la 11. Decembrie 1930. 4879

Hirdessen a 45 éve
fennálló

„Aradi Közlöny”-ben

Ha értékeset, ha szépet
és ha olcsón akar vásárolni, úgy vásároljon

Hartmann Kálmán ékszerésznél

ARAD, MINORITA-PALOTA.